

ევროპის საბჭო

Council of Europe

Conseil de l'Europe

2006

საბჭოს საბჭოს საინფორმაციო ბიუროს სამსახურს
THE COUNCIL OF EUROPE INFORMATION OFFICE IN GEORGIA
LE BUREAU D'INFORMATION DU CONSEIL DE L'EUROPE EN GEORGIE

სარჩევი

Contents

ევროპის საბჭო	1	THE COUNCIL OF EUROPE
საქართველო და ევროპის საბჭო	2	GEORGIA AND THE COUNCIL OF EUROPE
ევროპის საბჭოს საინფორმაციო ბიურო საქართველოში	3	THE COUNCIL OF EUROPE INFORMATION OFFICE IN GEORGIA
ევროპის საბჭო და არასამთავრობო ორგანიზაციები	4	COUNCIL OF EUROPE & NGOs
ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო	5	EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
<ul style="list-style-type: none"> ◆ კითხვები და პასუხები ◆ განმარტებითი ბარათი ◆ ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს რეგლამენტი ◆ ცნობარი ◆ საჩივარი		<ul style="list-style-type: none"> ◆ Questions and Answers ◆ Explanatory note ◆ Rules of the European Court of Human Rights ◆ Notes ◆ Application Form
ევროპული ორგანიზაციები	6	EUROPEAN INSTITUTIONS
ევროპის საბჭოს ვებ-გვერდები	7	COUNCIL OF EUROPE WEB-SITES
წევრი ქვეყნები	8	MEMBER STATES

ევროპის საბჭო

დაარსება და ორგანიზაციის წევრობა

პოლიტიკური მთავრობათაშორის ორგანიზაცია, ევროპის საბჭო, 1949 წელს დაარსდა. მისი მუდმივი მტაბ-ბინა მდებარეობს სტრასბურგში (საფრანგეთი). ევროპის საბჭო წარმოადგენს 46 დემოკრატიულ ქვეყანას და 5 დამკვირვებლის სტატუსის მქონე სახელმწიფოს (კანადა, წმინდა საყდარი, აპოინია, მექსიკა და ამერიკის შეერთებული შტატები).

მიზნები

- ყველა წევრ ქვეყანაში ადამიანის უფლებათა და კანონის უზენაესობის დაცვა;
- ევროპაში დემოკრატიული სტაბილურობის განმტკიცება პოლიტიკურ, სამართლებრივ და საკონსტიტუციო რეფორმათა მხარდაჭერის გზით ეროვნულ, რეგიონალურ და ადგილობრივ დონეებზე;
- ისეთ სოციალურ პრობლემათა გადაწყვეტის გზების ძიება, როგორცაა შეუწყნარებლობა, უმცირესობათა დისკრიმინაცია, ადამიანის კლონირება, ნარკოტიკები, ტერორიზმი, კორუფცია და ორგანიზებული დანაშაული;
- ევროპის კულტურული თვითმყოფადობის განვითარების ხელშეწყობა, სადაც განათლებას განსაკუთრებული როლი ენიჭება;
- სოციალური ინტეგრაციისა და სოციალურ უფლებათა მხარდაჭერა.

სტრუქტურა

- **მინისტროთა კომიტეტი** არის ევროპის საბჭოში გადაწყვეტილების მიმღები ორგანო, რომელიც შედგება 46 წევრი ქვეყნის საგარეო საქმეთა მინისტრებისგან ან მათი მუდმივი დიპლომატიური წარმომადგენლებისგან;
- **საპარლამენტო ასამბლეა** არის ორგანიზაციის სათაბიბრო ორგანო. ის აერთიანებს 315 წევრს და ამავე რაოდენობის შეტყველებს, რომლებიც წარმოადგენენ 46 ეროვნულ პარლამენტს. ასამბლეაში ასევე შედის არაწევრი ქვეყნების დელეგაციები;
- **ევროპის საბჭოს ადგილობრივ და რეგიონალურ ხელისუფალთა კონგრესი** შედგება ერთი ადგილობრივი და მეორე რეგიონალური თვითმმართველობის პალატებისგან;
- **ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო** მდებარეობს სტრასბურგში. ის მუდმივმოქმედა და მოიცავს პროცედურათა სრულ სპექტრს, სარჩელის მიღებიდან საბოლოო გადაწყვეტილებამდე. საპარლამენტო ასამბლეა მოსამართლეებს ირჩევს ექვსი წლის ვადით.

ევროპის საბჭოს **გენერალური მდივანი** ტერი დევისი (დღი ბრიტანეთი), რომელიც აირჩიეს 2004 წელს 5 წლის ვადით. ის წარმართავს და კოორდინაციას უწევს ორგანიზაციის ფოკუსირებულ საქმიანობას.

WWW.COE.GE

The Council of Europe

ORIGINS AND MEMBERSHIP

Set up in 1949, the Council of Europe is a political intergovernmental organisation. Its permanent headquarters are in Strasbourg, France. It represents 46 European pluralist democracies, with 5 observers (Canada, the Holy See, Japan, Mexico and the United States of America).

AIMS

- to protect human rights and the rule of law in all member states;
- to consolidate democratic stability in Europe by backing political, legal and constitutional reform nationally, regionally and locally;
- to seek solutions to social problems such as intolerance, discrimination against minorities, human cloning, drugs, terrorism, corruption and organised crime;
- to promote and develop a European cultural identity, with special emphasis on education;
- to promote social cohesion and social rights.

STRUCTURE

- **The Committee of Ministers**, the decision-making body, comprising the Foreign Ministers of the 46 member states or their permanent diplomatic representatives;
- **The Parliamentary Assembly**, the deliberative body, grouping 315 members (and 315 substitutes) from the 46 national parliaments and delegations from non-member states;
- **The Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe** - two chambers, one for local and one for regional authorities;
- **The European Court of Human Rights**, based in Strasbourg, permanently in session and dealing with all procedures from admissibility to final judgment. The Parliamentary Assembly elects judges for a six-year term.

The present **Secretary General** is Terry Davis (United Kingdom), elected in 2004 for a five-year term. He directs and co-ordinates the activities of the Organisation.

ევროპის საბჭოს 1800 თანამშრომლისგან შემდგარი **სამდივნოს** საქმიანობა განაწილებულია შემდეგ დირექტორატებში:

- პოლიტიკურ საქმეთა;
- სამართლებრივ საქმეთა;
- ადამიანის უფლებათა;
- სოციალური ინტეგრაციის;
- განათლების, კულტურისა და მემკვიდრეობის, ახალგაზრდობისა და სპორტის;
- ადმინისტრაციისა და მატერიალური უზრუნველყოფის.

ევროპის საბჭოს **ოფიციალური ენებია** ინგლისური და ფრანგული. ასევე გამოიყენება გერმანული, იტალიური და რუსული ენები. სხვადასხვა ენებზე არსებული ტექსტების მოძიება შესაძლებელია ორგანიზაციის ვებ-გვერდზე: www.coe.int

ბიუჯეტი

ორგანიზაციის ბიუჯეტი 2006 წლისათვის შეადგენს 190,149 მილიონ ევროს. ევროპის საბჭოს აფინანსებენ წევრი ქვეყნები. საწევრო შენატანი განისაზღვრება მოსახლეობის რაოდენობისა და ქვეყნის ბიუჯეტის შესაბამისად.

სამხიანობა

ევროპის საბჭოს საქმიანობა წარმართავს **მინისტრთა კომიტეტის, საპარლამენტო ასამბლეისა და ადგილობრივ და რეგიონულ ხელისუფლებას კონგრესს** შორის ურთიერთშეთანხმებული მოქმედების საფუძველზე.

მთავრობათაშორის პროგრამა ფოკუსირებულია მტკიცდება მინისტრთა კომიტეტის მიერ და სრულად ასახავს ორგანიზაციის პოლიტიკურ პრიორიტეტებს.

თანამშრომლობის საფუძველზე მიღებული შედეგები სხვადასხვა ფორმას იღებს, რაც დამოკიდებულია კონკრეტულ თემატიკაზე

- კონვენციები და საერთაშორისო შეთანხმებები, საჯაროდ გამოცხადებული, რომელიც მოახდინებს მათი რატიფიცირებას;
- რეკომენდაციები წევრი ქვეყნების საერთო პრობლემების და-კავშირებით;
- შეხვედრები და კონფერენციები სხვადასხვა სფეროს ექსპერტებს, პოლიტიკოსებს, არასამთავრობო ორგანიზაციებსა და სხვა დარგობრივ ჯგუფებს შორის;
- დემოკრატიისა და სამართლებრივი რეფორმების განვითარების მიზნით წარმოებული ტრენინგები, ტექნიკური დახმარება და პარტნიორული პროგრამები;
- ანგარიშები და კვლევა, რომლებსაც ცალკეული ქვეყნების სამოქმედო გეგმა ემყარება;
- საინფორმაციო კამპანიები და ევროპული მნიშვნელობის მოვლენები.

ორგანიზაციის მოღვაწეობის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ: ევროპის საბჭოს ცენტრალურ და ორგანიზაციის ობიექტის საინფორმაციო ბიუროს ვებ-გვერდებზე: www.coe.int / www.coe.ge

The Council of Europe's 1800-strong **Secretariat** is divided into specialised directorates:

- Political Affairs;
- Legal Affairs;
- Human Rights;
- Social Cohesion;
- Education, Culture and Heritage, Youth and Sport;
- Administration and Logistics.

The **official languages** are English and French but we also work in German, Italian and Russian. A number of texts exist in several languages on the website: www.coe.int

BUDGET

190,189 million Euros for 2006. The Council of Europe is financed by member states. Contributions are based on population and wealth.

HOW THE COUNCIL WORKS

The Council of Europe is run on the basis of a dialogue between its main bodies, the **Committee of Ministers**, the **Parliamentary Assembly** and the **Congress of Local and Regional Authorities**.

The Intergovernmental programme of activities is approved annually by the Committee of Ministers according to the Organisation's political priorities.

THE TANGIBLE RESULTS OF CO-OPERATION TAKE MANY FORMS DEPENDING ON THE TOPICS BEING DEALT WITH:

- conventions and international agreements binding on states which ratify them;
- recommendations to member states on solutions to common problems;
- meetings and conferences between experts in various fields, politicians, non-governmental organisations (NGOs) and other specialised groups;
- training, technical assistance and partnership programmes to promote democracy and legal reform;
- reports and studies as a basis for action in individual states;
- awareness campaigns and events of European interest.

For additional information on Council of Europe activities, see the main web-site of the Organisation and its Information Office in Tbilisi: www.coe.int / www.coe.ge

საპარტოვლო და ევროპის საბჭო

მიერთების თარიღი

1999 წლის 27 აპრილს საქართველო გახდა ევროპის საბჭოს 41-ე სრულუფლებიანი წევრი.

მინისტრთა კომიტეტი

- ◆ მინისტრთა კომიტეტში საქართველოს წარმომადგენს ქვეყნის საგარეო საქმეთა მინისტრი ბატონი გელა ბეჟუაშვილი.
- ◆ 2005 წლის დეკემბრიდან ევროპის საბჭოში საქართველოს მუდმივი წარმომადგენელია ელჩი ზურაბ ტიაბერაშვილი.

საპარლამენტო ასამბლეა

საპარლამენტო ასამბლეაში საქართველოს დელეგაცია მოიცავს 5 წარმომადგენელსა და მათ 5 შემცვლელს.

ევროპის საბჭოს ადგილობრივ და რეგიონულ ხელისუფალთა კონგრესში საქართველოს დელეგაცია წარმოდგენილია 5 წარმომადგენლითა და მათი 5 შემცვლელით.

ევროპის საბჭოს ადგილობრივ და რეგიონულ ხელისუფალთა კონგრესში საქართველოს დელეგაცია წარმოდგენილია 5 წარმომადგენლითა და მათი 5 შემცვლელით.

ბიუჯეტი

ევროპის საბჭოს 2006 წლის მიმდინარე ბიუჯეტი შეადგენს 190 148 800 ევროს. აქედან, საქართველოს შენატანი არის 229 889,9 ევრო (საერთო ბიუჯეტის 0.1209 %).

ადამიანის უფლებათა დაცვა

- ◆ 1999 წლის 20 მაისს საქართველომ მოახდინა ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა ევროპული კონვენციის რატიფიკაცია და სცნო ინდივიდუალური საჩივრით მიმართვის უფლება;
- ◆ მოსამართლე ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოში საქართველოდან არის ბატონი მენდა უგრეხელიძე;

WWW.COE.GE

Georgia and the Council of Europe

DATE OF ACCESSION

Georgia became 41st full member state of the Council of Europe on 27 April 1999

COMMITTEE OF MINISTERS

- ◆ Foreign Minister Gela BEZHUASHVILI represents Georgia in the Committee of Ministers.
- ◆ Ambassador Zurab TCHIABERASHVILI has been the Permanent Representative of Georgia to the Council of Europe since December 2005.

PARLIAMENTARY ASSEMBLY

Georgia is represented in the Parliamentary Assembly by a delegation of 5 representatives and 5 substitutes.

CONGRESS OF LOCAL AND REGIONAL AUTHORITIES OF THE COUNCIL OF EUROPE

Georgia is represented in the Congress by a delegation of 5 representatives and 5 substitutes.

BUDGET

The Council of Europe's ordinary budget for 2006 is € 190 148 800. The contribution of Georgia is € 229 889.90 (i.e. 0.1209%).

HUMAN RIGHTS

- ◆ Georgia ratified the European Convention on Human Rights and recognised the right of individual petition on 20 May 1999.
- ◆ The Judge for Georgia to the European Court of Human Rights is Mr. Mindia UGREKHELIDZE.

თანამშრომლობის პროგრამები

სამართლებრივი დახმარება: ამჟამად მოქმედი პროგრამები გამოიზიდავს ასაღი წერილ ქვეყნებს მათ ინსტიტუციონალური, საკანონმდებლო და ადმინისტრაციული რეფორმების წარმატებით გასატარებლად. გარდა ამისა, უკვე ჩატარდა ან განხორციელების პროცესშია ევროკომისიისა და ევროპის საბჭოს თანადაფინანსებით შექმნილი ერთობლივი პროგრამები, რომელთა მიზანი ევროპული სტანდარტების შესაბამისი ინსტიტუციონალური და სამართლებრივი ბაზის შექმნაა;

გამოსატვისა და მედიის თავისუფლება: ევროპაში პროფესიონალური, დამოუკიდებელი და პლურალისტური მედიის ფუნქციონირების ხელშეწყობის მიზნით, ევროპის საბჭო მის წევრ და შესაძლო წევრ ქვეყნებს 1989 წლიდან სიაჯიზის დახმარების პროგრამებს. მედიის სფეროში დახმარებისა და ტექნიკური თანამშრომლობის პროგრამა (ATCM) სფეროში ფართო სპექტრს მოიცავს, მათ შორის: ჟურნალისტიკა უფლებები და პასუხისმგებლობები, პრესის რეგულირება, რადიოსა და ტელევიზიის სექტორი, ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა და ა.შ.

WWW.COE.GE

CO-OPERATION PROGRAMMES

Legal assistance: The current programmes are designed to help new member States to press ahead with their institutional, legislative and administrative reforms. Furthermore, specific programmes, jointly funded by the European Commission and the Council of Europe, have been - or are being - implemented in certain countries, the aim being to establish an institutional and legal framework consistent with European standards.

Freedom of expression and media: In order to promote the functioning of professional, independent and pluralistic media in Europe, the Council of Europe has since 1989 offered programmes of assistance to its current and potential member States. The programme for Assistance and Technical Co-operation in the media field (ATCM) covers a wide range of issues such as the rights and responsibilities of journalists; the regulation of the press, radio and television sectors; access to information etc.

ევროპის საბჭოს საინფორმაციო ბიუროს საქართველოში გახსნის 2001 წლის 20 აპრილის ორგანიზაციის სულ 21 ბიურო აქვს ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპის წევრ ქვეყნებში: ბაქოში, ბრატისლავაში, ბუქარესტში, ბუდაპეშტში, ეკატერინბურგში, ვარშავაში, ველიკო ტურნოვოში, ვილიუსში, თბილისში, კიევი, კომინიოში, ლუბლიანაში, მოსკოვში, პრაღაში, რიგაში, სარატოვში, სკოპიეში, სოფიაში, სანქტ-პეტერბურგში, ტალინში, ერევანში.

ევროპის საბჭოს საინფორმაციო ბიუროს ძირითად მოვალეობებს წარმოადგენს:

- ევროპის საბჭოს საქმიანობის, მისი მიზნებისა და მიღწევების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება;
- საზოგადოების გათვითცნობიერება სხვადასხვა პროფესიულ სფეროებში ევროპის საბჭოს სტანდარტების შესახებ;
- ევროპის საბჭოს საქმიანობის, პროგრამებისა და პროექტებისათვის ხელის შეწყობა;
- საერთაშორისო დონორებთან ერთობლივი საქმიანობის დასახვა;
- ევროპის საბჭოს ეგიდით სემინარებისა და კონფერენციების მოწყობა;
- ქართული ორგანიზაციებისა და დაწესებულებებისათვის ევროპელი პარტნიორების მოძიებაში დახმარების აღმოჩენა;
- ევროპის საბჭოს პუბლიკაციებისა და ლოკუბრაციების თარგმნა, გამოცემა და გავრცელება.

საინფორმაციო ბიუროში არსებობს ბიბლიოთეკა, რომელიც შეიცავს ევროპის საბჭოს ყველაზე მნიშვნელოვან გამოცემებს და ამ სამთავრობაშორისო ორგანიზაციის სტრუქტურასა და მოღვაწეობის ამსახველ ისეთ ლოკუბრაციებს, როგორებიცაა: მინისტრთა კომიტეტის რეკომენდაციები და გადაწყვეტილებები, საპარლამენტო ასამბლეის დებატები და დამტკიცებული ლოკუბრაციები, ევროპის საბჭოს ადგილობრივ და რეგიონულ ხელისუფალთა კონგრესის მასალები. ბიბლიოთეკის კოლექციის ნაწილია ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს ლოკუბრაციები და ევროპის საბჭოს მიერ მიღებული ყველა კონვენცია განმარტებითი მოხსენებებთან ერთად. ბიბლიოთეკაში არსებული მასალები მოიცავს შემდეგ სფეროებს: ხელშეკრულებები და კონვენციები, სამართალი, ადამიანის უფლებები, ადგილობრივი დემოკრატიული მმართველობა, მასშობილი, სოციალური საკითხები, განათლება და კულტურა, ჯანდაცვა, გარემოს დაცვა.

დამატებითი ინფორმაციისათვის იხილეთ ბიუროს ვებ-გვერდი: WWW.COE.GE

The Council of Europe Information Office in Georgia

The Council of Europe Information Office in Georgia was opened on 20 April 2001.

The Organisation has 21 offices in Central and Eastern European countries: Baku, Bratislava, Bucharest, Budapest, Chisinau, Iekaterinbourg, Kyiv, Ljubljana, Moscow, Prague, Riga, Saratov, Skopje, Sofia, St. Petersburg, Tallinn, Tbilisi, Veliko Turnovo, Vilnius, Warsaw, Yerevan.

The main tasks of the Council of Europe Information Office are to:

- Disseminate information on the activities, goals and achievements of the Council of Europe;
- Build greater awareness of Council of Europe rules and standards in different professional fields;
- Support and promote Council of Europe activities, programmes and projects;
- Liaise with international donors in order to develop joint initiatives;
- Participate in organising seminars and conferences in cooperation with local partners;
- Assist Georgian organisations and institutions in identifying European partners;
- Translate, publish and disseminate Council of Europe texts and documents.

The Information Office has a library which contains most important publications of the Council of Europe on the organisation's structure and activities of its main bodies: the Committee of Ministers (Recommendations and Resolutions), the Parliamentary Assembly (Debates and Adopted Texts) and the Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe. The library's collection includes complete jurisprudence of the European Court of Human Rights and all conventions adopted by the Council of Europe along with their explanatory reports. The documents cover the following areas: treaties and conventions, law, human rights, local democracy, media, social issues, education and culture, health, environment.

For more information see the Office's web page: www.coe.ge

ევროპის საზოგადოება

და

არასამთავრობო ორგანიზაციები

შესწავლეთ თუ არა ვინმეს უნარი, არასამთავრობო ორგანიზაციებზე უკეთ გამოხატოს ევროპელი ხალხის ინტერესები და წუხილი?

დამოუკიდებელი არასამთავრობო ორგანიზაციები (NGOs) წარმოადგენენ ევროპული საზოგადოების შემადგენელ ნაწილს და უზრუნველყოფენ გამოხატვისა და გაერთიანების თავისუფლებას, რაც ესოდენ მნიშვნელოვანია დემოკრატიისთვის. მათი მოღვაწეობა ეფუძრება არაკომერციულ საწყისებს და ამ პრინციპით ისინი ადვილობრივ, რეგიონულ, ეროვნულ თუ საერთაშორისო დონეებზე საქმიანობენ ადამიანის უფლებათა, განათლების, კულტურის, სოციალური კეთილდღეობის, გარემოსდაცვითი, პოლიტიკის, მეცნიერებისა და პუნქტიარული დახმარების გადამწვევტ სფეროებში.

არასამთავრობო ორგანიზაციების გაქვლენა ევროპის საბჭომ 1952 წელს აღიარა, როდესაც გადაწვიტა საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციებისთვის საშუალება მეცა, მეღლით საკონსულტაციო სტატუსი. თანამშრომლობის წესები წლებს განმავლობაში დიხვეწა და ამჟამად რეგულანდება მინისტრთა კომიტეტის No. (93) 38 რეზოლუციით.

კავშირი საზოგადოებასთან

ევროპის საბჭომ წამოიწყო დიდი რაოდენობის არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, რათა მოეცვა მისთვის საინტერესო სპეციალური პროექტები:

- გაეცო ევროპელი მოქალაქეების შესხელებები და მისწრაფებები;
- უზრუნველყო მინდინარე პროცესებში მათი უშუალო ჩართვა;
- გაეშუქებინა საკუთარი მოღვაწეობა ამ ასოციაციათა მეშვეობით, რომელთაც 400-ს უკვე გააჩნია საკონსულტაციო სტატუსი.

საკონსულტაციო სტატუსის მოსაპოვებლად, არასამთავრობო ორგანიზაციამ უნდა დააკმაყოფილოს შემდეგი მოთხოვნები:

- მან უნდა გაიზაროს ევროპის საბჭოს მზენები და წვლილი შეიტანოს მის საქმიანობაში;
- იგი უნდა იყოს საერთაშორისო და წარმომადგენლობითი, როგორც გეოგრაფიულად, ასევე თავისი საქმიანობის სფეროთი, მუდმივმოქმედი შტაბ-ბინით, სტრუქტურული ორგანიზაციითა და გენერალური მდივანით.

აქტიური მონაწილეობა

არასამთავრობო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის საქმეში ჩართულია ევროპის საბჭოს საორგანიზაციო სტრუქტურის ყველა რგოლი: მინისტრთა კომიტეტი, საპარლამენტო ასამბლეა, ევროპის საბჭოს ადგილობრივ და რეგიონულ ხელისუფალთა კონგრესი და ასევე სამთავრობათშორისო სამოქმედო პროგრამა.

Council of Europe & NGOs

who could reflect the concerns of ordinary people in Europe better than voluntary organisations?

Independent non-governmental organisations (NGOs) are a vital component of European society, guaranteeing freedom of expression and association both of which are fundamental to democracy. They work locally, regionally, nationally and internationally, on a non-profit-making basis, in the crucial spheres of human rights, education, culture, social welfare, environment, labour, politics, science and humanitarian aid.

The Council of Europe recognised their influence as early as 1952 when it gave international NGOs the opportunity to acquire consultative status. The rules for co-operation have been improved and updated over the years and are currently governed by Committee of Ministers Resolution No. (93) 38.

A LINK WITH THE PUBLIC

The Council initiated dialogue with NGOs to meet a three-fold need:

- to know the views and aspirations of European citizens;
- to provide direct representation for them;
- to publicise its own activities through these associations, 400 of which now hold consultative status.

In order to obtain consultative status an NGO must fulfil the following criteria:

- it must share the Council of Europe's aims and contribute to its work;
- it must be international and representative, both geographically and in its sphere of activity, with permanent headquarters, a structured organisation and a secretary general.

ACTIVE PARTICIPATION

The Council of Europe co-operates with NGOs in all bodies of its organisational structure: the Committee of Ministers, the Parliamentary Assembly, the Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe, as well as the intergovernmental work programme.

Co-operation takes many forms, from simple consultation to full-scale collaboration on specific projects. NGO experts may participate as consultants in various studies or contribute to the work of

თანამშრომლობა მრავალფეროვანია, უბრალო კონსულტაციიდან სრულსმუშაობამდე. თანამშრომლობა რაიმე სპეციფიკურ პროექტთან მიმართებაში. არასამთავრობო ორგანიზაციის კონსულტანტის როლი შეიძლება მნიშვნელოვან როლს შეასრულოს მთელი სხვადასხვა კვლევების ან წვლილი შეიტანოს სპეციალური სამთავრობათშორისო კომიტეტების საქმიანობაში, ასევე მოუწოდებს მხარს მრავალფეროვან მდგომარეობაში, ზეპირ ან წერილობითი მხარდასაჭერით. გაცემის საპარლამენტო ასამბლეის კომიტეტებსა და ადგილობრივ და რეგიონულ ხელისუფლებას კონგრესს და გამოეხილეს კოლექტიურებზე, სემინარებზე და ვებ-გვერდის საბუნიარო მონაცემებს. სხვა სახის შეხვედრებზე, თავის შიდა, არასამთავრობო ორგანიზაციები მოახსენებენ საზოგადოებას მასზე, თუ რა პროგრესი მიღწეულია მათ სფეროებში დაკავშირებულ კვლევის საბუნიარო პროექტებში, სადაც კონსულტანტებმა თავად ეს ორგანიზაციები გამოიღონ.

მრავალფეროვანი სფერო

საკონსულტაციო სტატუსის მქონე არასამთავრობო ორგანიზაციებმა თავიანთი სარგებლობის სტრუქტურის შიგნით დააფუძნეს სპეციალისტთა ჯგუფები, რომლებიც შემდეგ სფეროებში საქმიანობენ:

- სოციალური უფლებები, ევროპის სოციალური ქარტია, სამუშაო და სოციალური პოლიტიკა;
- ადამიანის უფლებები;
- განათლება და კულტურა;
- ჩრდილოეთ-სამხრეთის დიალოგი და სოლიდარობა;
- სამოქალაქო საზოგადოება ახალ ევროპაში;
- სოფლები და გარემო;
- ჯანმრთელობა;
- არასამთავრობო ორგანიზაციები და ქალაქები;
- სქესთა თანასწორობა;
- უკიდურესი გაჭირვება და სოციალური ინტეგრაცია.

სტრუქტურა ეფექტიანი დიალოგისთვის

ევროპის საბჭოს გაანთავსებდა მუდმივმოქმედი სტრუქტურა საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციებთან სათანამშრომლოდ:

არასამთავრობო ორგანიზაციის წევრული პლენარული კონფერენციები საზღვარგარეთ მომავალი წლის ძირითად სამოქმედო მიმართულებებს და ადგილს მისწვნიებს მათი საკონსულტაციო კომიტეტისათვის. აღნიშნულ კონფერენციებში მონაწილეობის მიღება შეუძლია საკონსულტაციო სტატუსის მქონე ყველა არასამთავრობო ორგანიზაციას.

საკონსულტაციო კომიტეტი დაარსდა 1976 წელს და აერთიანებს 36 წევრს. იგი წელიწადში მინიმუმ სამჯერ იკრიბება და გაანთავსებდა მუდმივი ძირითადი ფუნქციები:

- კავშირი ევროპის საბჭოს სამდიონოსთან;
- სხვადასხვა სპეციალიზირებულ სფეროებში სექტორულ არასამთავრობო ორგანიზაციას შეხვედრების მონიტორინგი;
- პლენარული კონფერენციისა და ყოველწლიური სამუშაო პროგრამის მომზადება;

intergovernmental committees on an ad hoc basis; prepare memoranda for the Secretary General; make oral or written statements to the Parliamentary Assembly's committees and to the Congress of Local and Regional Authorities; and address colloquies, seminars and other meetings organised by the Council of Europe. NGOs report back to the public on progress in Council of Europe projects in their sphere, while making their own expert advice available to the Council.

A WIDE-RANGING FIELD OF ACTION

NGOs enjoying consultative status have set up specialist groups within their own organisational structure. These groups deal with the following areas:

- social rights, the European Social Charter, work and social policy;
- human rights;
- education and culture;
- North-South dialogue and solidarity;
- civil society in the new Europe;
- the countryside and the environment;
- health;
- NGOs-towns;
- gender equality;
- extreme poverty and social cohesion.

A STRUCTURE FOR EFFECTIVE DIALOGUE

The Council of Europe has a permanent structure for co-operation with international NGOs:

The annual Plenary Conference of NGOs decides on the general lines of action for the year to come and sets objectives for its Liaison Committee. All NGOs with consultative status may attend;

The Liaison Committee, established in 1976, has 36 members. It meets at least three times a year and has the following main functions:

- liaising with the Council of Europe Secretariat;
- monitoring sectoral NGO meetings in the various specialist areas;
- preparing the Plenary Conference and the annual work programme;
- encouraging NGOs to co-operate with the Council of Europe and publicising its work. This has included several initiatives to promote the transition to democracy in central and eastern Europe.

- არასამთავრობო ორგანიზაციებთან მოტივირება, თანამშრომლობის ვერობის საბუთის და გაამუქონ მისი მოღვაწეობა, რაც მოიცავს რიგ ინიციატივებს, მმართველ ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ვერობაში დემოკრატიულ ცვლილებათა მხარდასაუ-ერად.

ვერობის საბუთის საპარლამენტო ასამბლეის არასამთავრობო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის ქვეკომიტეტი დაარსდა 1979 წელს და მიზნად ისახავს ასამბლეასა და არასამთავრობო ორგანიზაციებს შორის საუკეთესო საკონტაქტო საშუალებების მოძიებას. არასამთავრობო ორგანიზაციები წარმოდგენილი არიან საკოორდინაციო კომიტეტის სრული ბიუროში;

თანამშრომლობა პრაქტიკაში

არასამთავრობო ორგანიზაციები მონაწილეობას ღებულობენ ვერობის საბუთის მრავალი კონვენციისა თუ ქარტიის მომზადებასა და შედგენაში, მათ შორისაა:

- ვეროული კონვენცია მიგრანტ მუშაკთა სამართლებრივი სტატუსის შესახებ;
- წამების საწინააღმდეგო ვეროული კონვენცია;
- ვერობის კულტურული კონვენცია;
- ვეროული ქარტია რეგიონალურ ან უმცირესობათა ენების შესახებ;
- ვეროული კონვენცია საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციების სამართალსუბიექტურობის აღიარების შესახებ, საერთაშორისო ინსტრუმენტი არასამთავრობო ორგანიზაციებთან საერთაშორისო მასშტაბით მონაწილეობის უზრუნველსაყოფად.

არსებობს თანამშრომლობის გამორჩეული მაგალითებიც. შესაძლოა, საპარლამენტო ასამბლეამ და მისმა კომიტეტებმა რჩევასათვის მიმართონ საკონსულტაციო სტატუსის მქონე არასამთავრობო ორგანიზაციებს, საპასუხოდ კი, ეს უკანასკნელი ღებულობენ ასამბლეის დღის განრიგსა და საჯარო დოკუმენტაციას. მათ ასევე გააჩნიათ რეალური საშუალება, რათა თავიანთი მოსახრებები წერილობითი ან ზეპირი ფორმით გააცნონ ასამბლეას ან მის კომიტეტებს. ამასთან, თავიანთ ინფორმაციას ისინი აწედიან როგორც კომიტეტებს, ასევე ცალკეულ პარლამენტარებს. ადამიანის უფლებათა სფეროში მომუშავე არასამთავრობო ორგანიზაციების მიერ მიწოდებული ინფორმაცია მეტად მნიშვნელოვანია ასამბლეისათვის, როდესაც საქმე ეხება ქვეყნის გაწვევანებას ან სათანადო მონიტორინგის წარმართვას.

სასარგებლო რჩევა

არასამთავრობო ორგანიზაციებს შეუძლიათ სასარგებლო რჩევა მისცენ ან თურღილად წარმოადგინონ ის პირები ან პირთა ჯგუფი, რომელთაც სურთ, სარჩლით მიმართონ ადამიანის უფლებათა ვეროულ სასამართლოს, რაც შეუძლებელია არასამთავრობო ორგანიზაცია შეიძლება მიწვეულ იქნეს სასამართლოსათვის ინფორმაციის მიწოდების მიზნით და ამით სასამართლოს დახმარება აღმოუჩინოს წამოჭრილი საქმის ანალიზში.

მე-11 ოქმის საფუძველზე შესწორებული ადამიანის უფლებათა ვეროული კონვენციის 36(2)-ე მუხლი უზრუნველყოფს სასამართლოს პრეზიდენტის მიწვევით ნებისმიერი მესამე მხარის ჩარევას, რომელიც არ არის საქმეში წარმოდგენილი როგორც მხარე.

არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და ვერობის სოციალური ქარტიის ურთიერთმიმართებაში, 1998 წლის 1 ივლისს, იმ ქვეყნებისათვის, რომლებიც მოახდინეს რატიფიცირება, ძალაში შევიდა კოლექტიური საჩივრით მიმართვის უზრუნველყოფი ოქმა. პროცედურა საკანგებო საამო შეტანილ საკონსულტაციო სტატუსის მქონე საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციებს, სხვა ორგანიზაციებთან მსგავსად, საშუალებას აძლევს, ქარტიის საჯარო დოკუმენტაცია შესახებ, კოლექტიური საჩივრით მიმართოს სოციალურ უფლებათა ვეროულ

The Sub-Committee on Relations with NGOs of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe, set up in 1979, seeks to develop useful contact between NGOs and the Assembly. NGOs are represented by the Liaison Committee's full Bureau;

PRACTICAL INVOLVEMENT

NGOs have been involved in the preparation and drawing up of many of the Council of Europe's conventions and charters, including the following:

- the European Convention on the Legal Status of Migrant Workers;
- the European Convention for the Prevention of Torture;
- the European Cultural Convention;
- the European Charter for Regional or Minority Languages;
- the European Convention on the Recognition of the Legal Personality of International Non-Governmental Organisations, an international instrument to facilitate NGO activities at international level.

There are significant examples of co-operation. The Parliamentary Assembly and its committees may seek advice from NGOs enjoying consultative status; in turn, the NGOs receive the Assembly's agenda and public documents. They have a range of opportunities to bring their views to the attention of the Assembly in writing or orally to an Assembly committee. They submit pertinent information to the different committees as well as to individual parliamentarians. Information from NGOs working in the area of human rights protection is of continuing importance to the Assembly throughout the process of membership application and subsequent monitoring.

USEFUL ADVICE

NGOs can provide useful advice or even legal representation for individuals or groups of individuals who wish to bring complaints before the European Court of Human Rights. In certain circumstances, NGOs can be invited to provide information to the Court which contributes to the analysis of issues raised.

Under the European Convention on Human Rights as amended by Protocol No. 11, Article 36(2) explicitly provides for third party interventions from "any person concerned who is not the applicant" at the invitation of the President of the Court.

As far as NGOs and the European Social Charter are concerned, the Protocol providing for a system of collective complaints came into force on 1 July 1998 in ratifying states. This procedure entitles international NGOs enjoying consultative status and included in a special list, amongst other organisations, to lodge collective complaints with the European Committee of Social Rights alleging violations of the Charter. In 1998, the first collective complaint was introduced on the implementation by Portugal of Article 7(1) of the Charter (prohibition of the employment of children under the age of fifteen) by the International Commission of Jurists.

კომიტეტს. 1998 წელს, თურისტთა საერთაშორისო კომისიის მიერ შეტანილ იქნა პირველი ასეთი სახეობის პრეტენზიის მერ კარტის 7(1)-ე მუხლის (15 წლამდე ასაკის ბავშვთა დასაქმების აკრძალვა) განხორციელების შესახებ. 43 საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაცია დაჯერდა იმ ორგანიზაციასთან სამომავლოდ ურთიერთობის შესახებ.

არასამთავრობო ორგანიზაციები რეგულარულად უგზავნიან ინფორმაციას დაკავებისა და სასჯელის აღსრულების მდგომარეობის შესახებ წამების საწინააღმდეგო ევროპულ კომიტეტს (CPT), განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც საქმე ეხება კომიტეტის ვიზიტებს. არასამთავრობო ორგანიზაციები უწინმეტყველოვანს როლს თამაშობენ კომიტეტის მოდერნიზაციაში და მის მიერ არასათანადო მოპყრობის თავიდან აცილების სფეროში დანერგილი სტანდარტების უკეთ გათვითცნობიერების საქმეში.

მათი ეკისრებათ მოვალეობა, გადამწყვეტი როლი ითამაშონ საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციების სამართალსუბიექტურობის აღიარების შესახებ ევროპულ კონვენციასთან (ETS No. 124) მხარეთა მხარდობის და დოკუმენტის რატიფიკაციის საქმეში. აღნიშნული კონვენცია არის სადღესოდ ერთადერთი ძალაში მყოფი საერთაშორისო ნორმატიული აქტი, რომელიც უკავშირდება არასამთავრობო ორგანიზაციებს და გააჩნია სასიცოცხლო მნიშვნელობა არასამთავრობო ორგანიზაციასთან მთელი ევროპის მასშტაბით ფუნქციონირების სფეროში, განსაკუთრებით კი იმ ევროპულ ქვეყნებში, სადაც ხშირად სამართლებრივი ბაზა არასაკმარისად იყოფილია.

მეტეც, არასამთავრობო ორგანიზაციები მონაწილეობას იღებენ ევროპის საბჭოს მიერ ორგანიზებულ ძირითად კონფერენციებში, კოლოკვიუმებსა და სემინარებში, რითაც მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვთ თავიანთი საქმიანობის სფეროებში.

საზოგადოებრივი აზრის მოპყრობა

არასამთავრობო ორგანიზაციები აკისრებენ მნიშვნელოვან როლს ევროპის საბჭოს ისეთ ევროპულ კამპანიებში, როგორებიცაა: ჩრდილოეთ-სამხრეთის ურთიერთდაპყრობა და სოლიდარობა (1998); რასიზმის, ქსენოფობიისა და შეუწყნარებლობის საწინააღმდეგო მოძრაობა (1995); ევროპის ბუნების დაცვის წელი (1995); ევროპის სიღარიბისა და სოციალური გათიშვის წინააღმდეგ (1999-2000); ევროპა, საერთო შემკვიდრობა (1999-2000).

ევროპის საბჭოს მთავარი მიზანია, დაიცავს ადამიანის უფლებები და ძირითადი თავისუფლებები, ამ თვალსაზრისით კი, არასამთავრობო ორგანიზაციები ფასდაუდებელ საქმიანობას აწარმოებენ, როდესაც მოქალაქეებს აცნობენ მათ უფლებებს, აწვდიან ინფორმაციას და ყოველთვის ერთად, თვალყურს ადევნებენ, რომ დაცულ იქნეს უმთავრესი მოვალეობები.

ევროპის საბჭო მუდმივ შეხებაშია საზოგადოებრივ აზრთან და ვრცელი არასამთავრობო ორგანიზაციების ქსელის მეშვეობით ცდილობს, ცვლილებები შეიტანოს სოციალურ ცხოვრებაში. თავად ორგანიზაციები ძალზედ დიდ დახმარებას უწყვენ ევროპის საბჭოს და წარმოადგენენ დემოკრატიული პროცესების უკვლელ ატრიაბულს.

კონსტრუქციული როლი დემოკრატიული განვითარების პროცესში

1990 წლიდან ევროპის საბჭომ განაგრძო კონტაქტები არასამთავრობო ორგანიზაციებთან ცენტრალურ და ადგილობრივ ევროპაში, სადაც ისინი დიდ როლს თამაშობენ ადამიანის უფლებებისა და კანონის უზენაესობაზე დაფუძნებული დემოკრატიული საზოგადოების მშენებლობისათვის.

ევროპის საბჭო და საკონსულტაციო სტრუქტურის მქონე ორგანიზაციები კვლავაც განაგრძობენ არასამთავრობო ორგანიზაციებთან დაკავშირებული ღონისძიებების ორგანიზებას სხვადასხვა პროგრამების ფარგლებში, რაც ითვალისწინებს სამართლებრივი და ფისკალური ბაზის, მედიის, უცხოენოვანთა და ადამიანის უფლებათა ჩამოყალიბებას.

Forty-three international NGOs have registered on the list of organisations entitled to submit collective complaints.

NGOs regularly send information about conditions of detention and imprisonment to the European Committee for the Prevention of Torture (CPT), especially in connection with visits it undertakes. NGOs play an invaluable role in making the work of the CPT and the corpus of standards it has developed in the sphere of the prevention of ill-treatment better known.

NGOs have a very important role to play in promoting the signature and ratification of the European Convention on the Recognition of the Legal Personality of International Non-Governmental Organisations (ETS No. 124). This convention is to date the only international normative instrument in force relating to NGOs, and is vital to regulate the operation of NGOs all over Europe, especially in those European countries where often an effective legal framework is lacking.

Furthermore, NGOs take an active part in major conferences, colloquies and seminars organised by the Council of Europe, contributing in their respective fields of excellence.

MOBILISING PUBLIC OPINION

NGOs play a key role in the Council of Europe's European campaigns: on North-South interdependence and solidarity (1988); against racism, xenophobia and intolerance (1995); the European Nature Conservation Year (1995); Europe against Poverty and Social Exclusion (1999-2000); Europe, a Common Heritage (1999-2000).

The Council of Europe's essential mission is to promote human rights and fundamental freedoms and NGOs fulfil an invaluable role in this respect by advising citizens on their rights, relaying information and, above all, making sure that basic commitments are respected.

The Council of Europe is constantly in touch with public opinion and presses for social change through its extensive network of NGOs. They make a valuable contribution to its work and are essential to the democratic process.

CONSTRUCTIVE ROLE IN DEMOCRATIC DEVELOPMENT

Since 1990, the Council of Europe has multiplied its contacts with NGOs in central and eastern Europe, where they are crucial to the building of a democratic society based on human rights and the rule of law.

The Council of Europe and NGOs enjoying consultative status continue to organise activities in the framework of different programmes on issues of concern to NGOs, e.g. the setting up of a legal and fiscal framework, media, minorities and human rights.

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო

კითხვები და პასუხები

რას წარმოადგენს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო?

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო სერთაშორისო სასამართლოა, რომელსაც სტრასბურგში უდევს ბინა. სასამართლოს შემადგენლობაში შემავალი მოსამართლეების რაოდენობა ტოლია ევროპის საბჭოს იმ წევრი სახელმწიფოების რაოდენობისა, რომელიც რატიფიცირებული აქვთ ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის ევროპული კონვენცია. ამჟამად მოსამართლეთა რაოდენობა ორმოცდასუთია¹. მოსამართლეები დამოუკიდებლად მოქმედებენ – ისინი არ წარმოადგენენ არც თუ იმ სახელმწიფოს. განაცხადების მიღებაში სასამართლოს დახმარებას უწევს სამდივნო, რომლის შემადგენლობაში შედიან ორისტიები ვეცლა წევრი სახელმწიფოდან (მათ ასევე ორისტი-რეგისტრატორებიც უწოდებენ). საკუთარ ქვეყნებზე არც ეს ორისტიები არიან დამოკიდებული – ისინი არც განმცხადებლებს წარმოადგენენ და არც სახელმწიფოებს.

რას წარმოადგენს ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენცია?

ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენცია სერთაშორისო შეთანხმებაა, რომლის ხელმოწერა მხოლოდ ევროპის საბჭოს წევრ სახელმწიფოებს შეუძლიათ. კონვენციამ, რომლის საფუძველზეც ჩამოყალიბებულია სასამართლო და განსაზღვრულია მისი მუშაობის მექანიზმი, ჩამოიფიქრებია ის უფლებები და გარანტიები, რომელთა პატივისცემის ვალდებულება იკისრეს ხელისმომწერმა სახელმწიფოებმა.

რას აკეთებს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო?

სასამართლო მეოვალეურობის ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის შესრულებას. მისი ამოცანაა, უზრუნველყოს, რომ ხელისმომწერმა სახელმწიფოებმა პატივი სცენ კონვენციაში განსაზღვრულ უფლებებსა და გარანტიებს. იგი შეისწავლის კერძო პირების ან, ზოგჯერ, სახელმწიფოების მიერ შეზღუდული საწიფრების (ანუ „განაცხადებს“). როდესაც სასამართლო დაადგენს, რომ წევრმა სახელმწიფომ დარღვია კონვენციამ გათვალისწინებული ერთი ან მეტი უფლება თუ გარანტია, მას გამოაქვს განმარტება. განმარტებას სავალდებულო ხასიათი აქვს: ქვეყნები ვალდებული არიან, შეასრულონ სასამართლოს გადაწყვეტილება.

რა შემთხვევებში შეიძლება მივმართო ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოს?

სასამართლოში განაცხადის შეტანა იმ შემთხვევაში შეიძლება, თუ მგაჟნიათ, რომ უშუალოდ დარღვრა პირადად თქვენი უფლება თუ გარანტია, რომელიც გათვალისწინებულია კონვენციით ან მისი თქმებით და დარღვევა ჩაიდინა ერთ-ერთმა იმ სახელმწიფოთაგან, რომელთაც ნაკისრი აქვთ კონვენციის შესრულება.

¹ იმ სახელმწიფოთა ჩამონათვალი, რომელიც რატიფიცირებული აქვთ კონვენციას, თან ერთვის წინამდებარე დოკუმენტს. თუმცა, კონვენციის ვეცლა ოქმა (ანუ დოკუმენტი, რომელიც დამატებით უფლებებს აწესებს) ვეცლა სახელმწიფოს არა აქვს რატიფიცირებული. ამ საკითხთან დაკავშირებული ინფორმაცია შეგიძლიათ იხილოთ ვებ-გვერდზე: www.coe.int / www.coe.org

European Court of Human Rights

Questions and Answers

WHAT IS THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS?

The European Court of Human Rights is an international court based in Strasbourg. It consists of a number of judges equal to the number of member States of the Council of Europe that have ratified the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms – currently forty-five¹. The Court's judges sit in their individual capacity and do not represent any State. In dealing with applications, the Court is assisted by a Registry consisting mainly of lawyers from all the member States (who are also known as legal secretaries). They are entirely independent of their country of origin and do not represent either applicants or States.

WHAT IS THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS?

The European Convention on Human Rights is an international treaty which only member States of the Council of Europe may sign. The Convention, which establishes the Court and lays down how it is to function, contains a list of the rights and guarantees which the States have undertaken to respect.

WHAT DOES THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS DO?

The Court applies the European Convention on Human Rights. Its task is to ensure that States respect the rights and guarantees set out in the Convention. It does this by examining complaints (known as “applications”) lodged by individuals or,

sometimes, by States. Where it finds that a member State has violated one or more of these rights and guarantees, the Court delivers a judgment. Judgments are binding: the countries concerned are under an obligation to comply with them.

WHEN CAN I APPLY TO THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS?

You may lodge an application with the Court if you consider that you have personally and directly been the victim of a violation of the rights and guarantees set forth in the Convention or its Protocols. The violation must have been committed by one of the States bound by the Convention.

¹ A list of States that have ratified the Convention is appended. However, not all member States have ratified all the Protocols to the Convention (instruments creating additional rights). Information on the subject can be found on web-site: www.coe.int / www.coe.org

რა და რა უფლებებია დაცული კონვენციით და მისი ოქმებით?

კონვენცია იცავს შემდეგ უფლებებს:

- სიცოცხლის უფლებას;
- სისხლის სამართლის და სამოქალაქო საქმის სამართლიანი განხილვის უფლებას;
- პირადი და ოჯახური ცხოვრების პატივისცემის უფლებას;
- აზრის თავისუფლად გამოხატვის უფლებას;
- შეხვედრების, სინდისისა და რელიგიის თავისუფლებას;
- ქმედით სამართლებრივ ზომასზე უფლებას;
- საკუთრების მშვიდობიანი ფლობის უფლებას;
- არჩევნებში ხმის მიცემისა და თავად კენჭისყრის უფლებას.

რა იარაღებია კონვენციით და მისი ოქმებით?

კონვენცია კრძალავს:

- წაშლას და არაადამიანურ თუ დამამცირებელ მოპყრობას ან სასჯელს;
- ადამიანის თვითნებურ და უკანონო დაკავებას;
- დისკრიმინაციას კონვენციით გარანტირებული უფლებებითა და თავისუფლებებით სარგებლობისას;
- სახელმწიფოს შერ თავისი მოქალაქეების გასახლება ან მათთვის ქვეყანაში შესვლის აკრძალვას;
- სიკვდილით დასჯას;
- უცხოელების ჯგუფურ გასახლებას.

რა პირობებს უნდა ვაკმაყოფილებდეთ, სასამართლოში რომ სარჩევანი შევიტანო?

პირადად ვი რა პირობები მიხდება?

- არ არის აუცილებელი, რომ ევროპის საბჭოს რომელიმე წევრი სახელმწიფოს მოქალაქე იყო. ის დარღვევა, რომელთან დაკავშირებითაც საჩივარი შეგაქვთ, ჩაღწილი უნდა იყოს ერთ-ერთი იმ სახელმწიფოს შერ, რომელსაც აკისრია კონვენციის შესრულება თავის ტერიტორიის ფარგლებში რაც, წევრულბრივ, მის ტერიტორიას გულისხმობს;
- თქვენ შეიძლება იყოთ კერძო პირი ან თურდოული ერთეული, მაგალითად, კომპანია ან ასოციაცია;
- თქვენ პირადად და უშუალოდ უნდა იყოთ დაზარალებული იმ დარღვევით, რომელთან დაკავშირებითაც საჩივარი შეგაქვთ. თქვენ ვერ შეიტანთ ზოგად საჩივარს ამა თუ იმ კანონთან თუ ზომასთან დაკავშირებით იმის გამო, რომ ისინი უსამართლო გეგვინებათ; ვერც სხვა ადამიანების სახელით იჩივლებთ (გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც თქვენ ამ ადამიანების ოფიციალური წარმომადგენელი ხართ).

WHAT RIGHTS ARE PROTECTED BY THE CONVENTION AND ITS PROTOCOLS?

THE CONVENTION PROTECTS, IN PARTICULAR:

- the right to life;
- the right to a fair hearing in civil and criminal matters;
- the right to respect for private and family life;
- freedom of expression;
- freedom of thought, conscience and religion;
- the right to an effective remedy;
- the right to the peaceful enjoyment of possessions; and
- the right to vote and to stand for election.

WHAT DO THE CONVENTION AND ITS PROTOCOLS PROHIBIT?

The Convention prohibits, in particular:

- torture and inhuman or degrading treatment or punishment;
- arbitrary and unlawful detention;
- discrimination in the enjoyment of the rights and freedoms set out in the Convention;
- the expulsion by a State of its own nationals or its refusing them entry;
- the death penalty; and
- the collective expulsion of aliens.

WHAT CONDITIONS DO I HAVE TO SATISFY TO LODGE AN APPLICATION?

WHAT ARE THE CONDITIONS RELATING TO ME PERSONALLY?

- You do not need to be a national of one of the Council of Europe's member States. The violation you are complaining of must simply have been committed by one of those States bound by the Convention within its "jurisdiction", which usually means within its territory.
- You can be a private individual or a legal entity such as a company or association.
- You must have directly and personally been the victim of the violation you are alleging. You cannot make a general complaint about a law or a measure, for example because it seems unfair; nor can you complain on behalf of other people (unless they are clearly identified and you are their official representative).

არსებობს თუ არა რაიმე ისეთი პირობები, რომლებიც საჩივრის შეტანაში ძველის სასამართლოში უნდა შესრულდეს?

- ◆ დიას. დარღვევის ჩამდენ სახელმწიფოში თქვენ გამოყენებული უნდა გქონდეთ ყველა სამართლებრივი ზომა, რომლითაც შესაძლებელია თქვენს საჩივარში მოთხოვნილი სიტუაციის გამოსწორება (ჩვეულებრივ ეს ნიშნავს შესაბამისი სასამართლოსთვის მიმართვას, საჭიროების შემთხვევაში აპელაციას და კიდევ უფრო მაღალი ინსტანციის სასამართლოში, როგორც არის უზენაესი სასამართლო (მისი არსებობის შემთხვევაში), აპელაციასაც კი);
- ◆ არ არის საკმარისი უბრალოდ ამ სამართლებრივი ზომების გამოყენება. ამ დროს თქვენ რეალურად უნდა გქონდეთ აღძრული თქვენი საჩივარი (ანუ კონვენციის ის დარღვევები, რომლებთან დაკავშირებითაც საჩივარი შეეატეო);
- ◆ განაცხადის შესატანად ქვეყნის დონეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების დღიდან (ჩვეულებრივ, ყველაზე მაღალი ინსტანციის სასამართლოს განჩინებიდან) მხოლოდ **შესი თვე** გაქვთ. ამ დროის გასვლის შემდეგ ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო ვერ მიიღებს თქვენს საჩივარს.

ვის წინააღმდეგ შეიძლება საჩივრის შეტანა?

- ◆ ერთი ან მეტი ისეთი სახელმწიფოს წინააღმდეგ, რომელსაც აკისრია კონვენციის შესრულების ვალდებულება და რომელმაც, თქვენი აზრით (ერთი ან მეტი ისეთი ქმედების ან უმოქმედობის გზით, რომელმაც უშუალო ზემოქმედება მოახდინა თქვენზე), დარღვია ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენცია;
- ◆ ის ზომა თუ ზომები, რომლებთან დაკავშირებითაც ჩივით, განხორციელებული უნდა იყოს ამ სახელმწიფოს (სახელმწიფოების) ერთი ან მეტი საჯარო უწყების მიერ (მაგალითად, სასამართლოს ან ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ);
- ◆ ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო არ განიხილავს კერძო პირების თუ კერძო დაწესებულებების (როგორც არის, მაგალითად, კომერციული კომპანიები) წინააღმდეგ შეტანილ საჩივრებს.

რას შეიძლება ეხებოდეს ჩივი საჩივარში?

- ◆ თქვენი საჩივარი უნდა ეხებოდეს ადამიანის უფლებათა ევროპულ კონვენციაში გათვალისწინებულ ერთ-ერთ უფლებას. საჩივარი შეიძლება უკავშირდებოდეს ფართო სპექტრის საკითხებს, როგორც არის, მაგალითად: დაპატიმრებულ პირთა წამება და მათ მიმართ ცუდად მოპყრობა; დაკავების კანონიერება; სამოქალაქო თუ სისხლის სამართლის საქმეებში არსებული ნაკლოვანებები; დისკრიმინაცია უფლების გამოყენებისას; სპეციალიზებულ დაწესებულებებში მოთავსებულ ბავშვთა მშობლების უფლებები; საცხოვრებლისა და კორესპონდენციის პატივისცემა; შეზღუდვები აზრის გამოხატვაში ან ინფორმაციის გადაცემაში თუ მიღებაში; ადამიანთა თავფრილობაში თუ დემონსტრაციაში მონაწილეობის თავისუფლება; გასახლება და ექსტრადიცია; საკუთრების კონფისკაცია და ექსპროპრიაცია.

ARE THERE ANY CONDITIONS THAT MUST BE SATISFIED BEFOREHAND IN THE NATIONAL COURTS?

- ◆ **Yes. You must have used all the remedies in the State concerned that might have been able to redress the situation you are complaining about** (usually, this will mean an application to the appropriate court, followed by an appeal, where applicable, and even a further appeal to a higher court such as the supreme court, if there is one).
- ◆ It is not enough merely to make use of these remedies. In so doing, you must also have actually raised your complaints (that is, the Convention violations you are alleging).
- ◆ You have only **six months** from the date of the final decision at domestic level (generally speaking, the judgment of the highest court) to lodge an application. After that period your application **cannot** be accepted by the Court.

AGAINST WHOM CAN I LODGE AN APPLICATION?

- ◆ Against one or more of the States bound by the Convention which, in your opinion, has/have (through one or more acts or omissions directly affecting you) violated the European Convention on Human Rights.
- ◆ The measure or measures complained of must have been taken by one or more public authorities in the State(s) concerned (for example, a court or an administrative authority).
- ◆ The Court cannot deal with complaints against individuals or private institutions, such as commercial companies.

WHAT CAN MY APPLICATION BE ABOUT?

- ◆ Your application must relate to one of the rights set out in the European Convention on Human Rights. Alleged violations may cover a wide range of issues, such as: torture and ill-treatment of prisoners; lawfulness of detention; shortcomings in civil or criminal trials; discrimination in the exercise of a right; rights of the parents of institutionalised children; respect for the home and for correspondence; restrictions on expressing an opinion or on imparting or receiving information; freedom to take part in an assembly or demonstration; expulsion and extradition; confiscation of property; and expropriation.

როგორ უნდა მივმართო სასამართლოს, თუ მიმაჩნია, რომ დავირღვა კონვენციით გათვალისწინებული ჩემი უფლებები?

სასამართლოს უნდა გაუგზავნოთ წერილი, რომელშიც დაწვრილებით მოუთხოვთ თქვენი საჩივრის არსს, ან უნდა შეავსოთ საჩივრის ფორმა¹ და გაგზავნოთ ის შემდეგ მისამართზე:

The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex

- საჩივარი შეგიძლიათ წარადგინოთ სასამართლოს ერთ-ერთ ოფიციალურ ენაზე (ინგლისურად ან ფრანგულად), ან რომელიმე ამ სახელმწიფოს ოფიციალურ ენაზე, რომელსაც რატოფიცირებული აქვს ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენცია.
- თუ საჩივარს ფაქსის საშუალებით წარადგენთ, ფოსტით უნდა გაგზავნოთ, ასევე წერილობითი დასტურიც;
- **ნუ ჩამოხვალთ სტრასბურგში თქვენი საკმის პირადად მოსათხოვად.** ამ შემთხვევაში თქვენი საქმე უფრო სწრაფად არ განიხილება და არც თურილიულ კონსულტაციას მიიღებთ;
- სამდივნოში შეიძლება მოეთხოვონ თქვენს საჩივართან დაკავშირებული დამატებითი დოკუმენტების, ინფორმაციისა თუ ახსნა-განმარტების წარმოდგენა;
- თუ ხელი გაქვთ განაცხადის ფორმის ასლი, ყურადღებით და გარკვევით უნდა შეავსოთ იგი და რაც შეიძლება სწრაფად გაგზავნოთ. განაცხადში მითითებული უნდა იყოს:
  - ფაქტებისა და თქვენი პრეტენზიების მოკლე შეჯამება;
  - კონკრეტით გათვალისწინებული ის უფლებები, რომლებიც, თქვენი აზრით, დაირღვა;
  - ის სამართლებრივი ზომები, რომლებსაც უკვე მიმართეთ;
  - თქვენს საქმესთან დაკავშირებით ყველა მონაწილე საჯარო უწყების მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების ასლები (**ეს დოკუმენტები არ დაგიბრუნდებათ, ამიტომ გამოავსავეთ მხოლოდ ასლები**); და
  - თქვენი, როგორც განმცხადებლის, ან თქვენი წარმომადგენლის ხელმოწერა.
- თუ არ გსურთ თქვენი ვინაობის გამჟღავნება, დაუყოვნებლივ შეატყობინეთ ამის შესახებ სასამართლოს და მოუთხოვთ მიზეზები. გამართლებულა თუ არა თქვენი თხოვნა, პრეზიდენტი გადაწყვეტს;
- პროცესუალური ქმედების ამ ეტაპზე არ არის საჭირო, ადვოკატმა წარმოადგინოთ. თუ მაინც გსურთ, რომ სასამართლოში საჩივარი წარმომადგენლის მეშვეობით წარადგინოთ, განაცხადის ფორმასთან ერთად უნდა გამოავსავეთ თქვენი ნებართვა, რომ ამ ადამიანს თქვენი სახელით მოქმედება შეუძლია.

¹ საჩივრის ფორმა შესაძლებელია იხილოთ ჩვენს ვებ-გვერდზე: www.coe.ge

HOW SHOULD APPLY TO THE COURT IF CONSIDER MYSELF TO BE THE VICTIM OF A VIOLATION OF THE CONVENTION?

By sending a letter to the Court giving clear details of your complaint or by filling in the application form¹ and sending it to the following address:

The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex

- You may write in one of the Court's official languages (English and French) or in an official language of one of the States that have ratified the Convention.
- If you lodge your application by fax, you must also send written confirmation by post.
- **Do not come to Strasbourg in person to state your case orally.** Your case will not be examined any more quickly and you will not receive any legal advice.
- The Registry may ask you for additional documents, information or explanations relating to your complaints.
- As soon as you have a copy of the application form, you should fill it in carefully and legibly and return it as quickly as possible. It must contain
  - a brief summary of the facts and your complaints;
  - an indication of the Convention rights you think have been violated;
  - the remedies you have already used;
  - copies of the decisions given in your case by all the public authorities concerned (**these documents will not be returned to you, so only copies should be sent**); and
  - your signature as the applicant, or your representative's signature.
- If you do not wish your identity to be disclosed, you must inform the Court immediately, giving reasons. The President will determine whether your request is justified.
- At this stage of the proceedings you do not have to be represented by a lawyer. If, however, you wish to apply to the Court through a representative, you must send with the form your authority for him or her to act on your behalf.

¹ The application form can be found on our Internet site. www.coe.ge

რა ძირითადი თვისებები ახასიათებს საბრძოლველ პროცედურას?

- თქვენი საქმე უფასოდ განიხილება;
- გადასახდელი მხოლოდ საკუთარი ხარჯები (როგორც არის, მაგალითად, ადვოკატის პირობითი ან მოკვლევისა და კორესპონდენციის დაკავშირებული ხარჯები);
- განაცხადის შეტანის შემდეგ შეგიძლიათ ითხოვთ თურილი დანაშაულები. თურილი დანაშაულები უზრუნველყოფა არ ხდება ავტომატურად და დაუყოვნებლივ; ეს დანაშაულები საქმის წარმოების გვიანდელ ეტაპზე გააშუქვით;
- პროცედურა წერილობითი სახით ტარდება. შესაბამისად, წერილებზე არ ხდება საქმის მოსმენა და სასამართლოს მიერ მიღებული ნებისმიერი გადაწყვეტილების შესახებ წერილობით შეგატყობინებენ.

როგორ ხორციელდება საბრძოლველ პროცედურა?

- პირველ რიგში სასამართლომ უნდა განიხილოს, მისაღება თუ არა თქვენი საბრძოლველი. ეს ნიშნავს, რომ საქმე უნდა შეესაბამებოდეს კონვენციის ჩამოყალიბებულ გარკვეულ მოთხოვნებს (იხ. ქვეთავე „რა პირობებს უნდა გასაყოფილებდეს სასამართლოში რომ საჩივარი შევტანიო?“). თუ ეს პირობები არ შესრულდა, თქვენი განაცხადი არ მიიღება. თუ რამდენიმე განაცხადი გაქვთ შეტანილი, შეიძლება იყოს, რომ სასამართლომ ერთი ან მეტი მათგანი მისაღებად მიიჩნიოს, სხვები კი უარყოს;
- გადაწყვეტილება თქვენი განაცხადის ან ერთ-ერთი საჩივრის შუესაბამოდ ცნობის შესახებ საბოლოო და უცვლელია;
- თუ თქვენი განაცხადი ან ერთ-ერთი საჩივარი მისაღებად იქნება მიჩნეული, სასამართლო მოუწოდებს მხარეებს (თქვენ და იმ სახელმწიფოს, რომლის წინააღმდეგაც შეტანილი გაქვთ საჩივარი) საქმის მშვიდობიანი მოგვარებისკენ. ორივე მხარეს მოუწოდებენ, მაღალი შიშის შემთხვევაში საქმის დაკავშირებით. თუ საქმის მშვიდობიანად მოგვარება ვერ მოხერხდება, სასამართლო განიხილავს საქმის არსს.
- ანუ მიიღებს გადაწყვეტილებას იმის თაობაზე, დაირღვა თუ არა კონვენცია.

რაგან ხანს მიმიწავს ლოდინი?

- საქმეთა მოზღვაების გათვალისწინებით, შესაძლოა, მოგიწიოს ერთი წელი ლოდინი, სანამ სასამართლო თქვენი განაცხადის თვდაპირველ განხილვას მოახერხებდეს. ზოგიერთი განაცხადი შეიძლება სასწრაფოდ იქნეს მიჩნეული და მის განხილვას პრიორიტეტი მიენიჭოს, განსაკუთრებით ისეთ შემთხვევებში, როდესაც აღნიშნულია, რომ განმცხადებელს ფიზიკური საფრთხე ემუქრება.

რას შეიძლება ველოდო ჩემი საჩივრის განხილვის შედეგად?

თუ სასამართლო მიიჩნევს, რომ კონვენცია დაირღვა, მას შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება „სამართლიანი დაკმაყოფილების“ შესახებ; ეს არის ფულადი თანხა ზიანის გარკვეული ფორმების საკომპენსაციოდ. გარდა ამისა, სასამართლომ შეიძლება მოსთხოვოს კონვენციის დამრღვევ სახელმწიფოს, ავანზალაურით საქმის წარდგენის პროცესში გაწეული ხარჯები. თუ სასამართლო მიიჩნევს, რომ დარღვევას არ ჰქონია ადგილი, თქვენ არ მოგიწევთ დამატებითი ხარჯების (როგორც არის, მაგალითად, მოასხუზე სახელმწიფოს მიერ გაღებული ხარჯები) გაწევა.

WHAT ARE THE MAIN FEATURES OF THE PROCEEDINGS?

- Your case will be dealt with free of charge.
- You will have to bear only your own costs (such as lawyers' fees or expenses relating to research and correspondence).
- After your application has been lodged, you may apply for legal aid. Legal aid is not granted automatically, and awards are not made immediately but only at a later stage of the proceedings.
- Proceedings are conducted in writing. Consequently, there is usually no hearing and you will be informed in writing of any decision taken by the Court.

HOW ARE THE PROCEEDINGS CONDUCTED?

- The Court must first examine whether your application is admissible. This means that the case must comply with certain requirements set out in the Convention (see "What conditions do I have to satisfy to lodge an application?"). If the conditions are not satisfied, your application will be rejected. If you have made several complaints, the Court may declare one or more of them admissible and dismiss the others.
- If your application or one of your complaints is declared inadmissible, that decision is final and cannot be reversed.
- If your application or one of your complaints is declared admissible, the Court will encourage the parties (you and the State concerned) to reach a friendly settlement. Both parties will be invited to come to an agreement to settle the case. If no friendly settlement is reached, the Court will consider the application "on the merits" – that is, it will determine whether or not there has been a violation of the Convention.

HOW LONG SHALL I HAVE TO WAIT?

- In view of the current backlog of cases, you may have to wait a year before the Court can proceed with its initial examination of your application. Some applications may be treated as urgent and dealt with as a matter of priority, particularly where the applicant is said to be in imminent physical danger.

WHAT CAN I HOPE TO OBTAIN?

If the Court finds that there has been a violation, it may award you "just satisfaction", a sum of money in compensation for certain forms of damage. The Court may also require the State concerned to refund the expenses you have incurred in presenting your case. If the Court finds that there has been no violation, you will not have to pay any additional costs (such as those incurred by the respondent State).

www.echr.coe.int

ბიუსოტი, ბაიტივალისინიერი:

- სასამართლო არ არის უფლებამოსილი, გააკუმოს სახელმწიფო გადაწყვეტილებები ან ქვეყნის კანონები;
- სასამართლო არ ავებს პასუხს მისი განჩინების განხორციელებაზე. სასამართლოს მიერ განჩინების გამოტანის შემდეგ, პასუხისმგებლობა ეკისრება ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტს*, რომლის ამოცანაა, მეთვალყურეობა გაუწიოს განჩინების აღსრულებას და უზრუნველყოს ნებისმიერი კომპენსაციის გადახდა.

რისი ბაიტივაბა არ ზიუაქლია ჩივთვის აღაბინის უფლიაბათა ივროაულ სასამართლოს?

- ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო არ წარმოადგენს ეროვნული სასამართლოების სააპელაციო სასამართლოს; მას არ შეუძლია საქმეების ხელახლა მოსმენა, ამ სასამართლოების გადაწყვეტილებათა გაუქმება, შეცვლა თუ გადასინჯვა;
- სასამართლო უშუალოდ არ გიმუამდგომლებთ ხელისუფლების იმ ორგანოსთან, რომლის წინააღმდეგაც საჩივარი გაქეთ შეტანილი;
- სასამართლო არ დაგეხმარებათ თქვენი განაცხადის შესადგენად თურისტის პონაში თუ მისთვის პონორარის გადახდაში;
- თქვენ არ შეგიძლიათ, წარადგინოთ საჩივარი რომელიმე სხვა იურიდიული დოკუმენტის (გარდა ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის) დარღვევის გამო. სხვა დოკუმენტებში ვეულისხმობთ, მაგალითად, ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციას ან ძირითად უფლებათა ქარტიას და ა.შ. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო არ უნდა აგერიოთ ევროპის თანამეგობრობათა მართლმსაჯულების სასამართლოში, რომელსაც დუქსემბურგში უღვეს ბინა;
- სასამართლოს არ შეუძლია, მოგაწოდოთ რაიმე ინფორმაცია იმ სახელმწიფოში მოქმედი სამართლებრივი დებულებების თაობაზე, რომლის წინააღმდეგაც საჩივარია მიმართული.

დამატებითი ინფორმაცია ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს შესახებ შეგიძლიათ მოიძიოთ ჩვენს ინტერნეტ-გვერდზე:

www.echr.coe.int

ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოს ელექტრონული ფოსტის შემდეგ მისამართზე შეგიძლიათ დაუკავშირდეთ:

webmaster@echr.coe.int

WWW.COE.GE

* კომიტეტი შედგება წევრი სახელმწიფოების საგარეო საქმეთა მინისტრებისგან ან მათი წარმომადგენლებისგან.

PLEASE NOTE:

- The Court is not empowered to overrule national decisions or annul national laws.
- The Court is not responsible for the execution of its judgments. As soon as it has given judgment, responsibility passes to the Committee of Ministers* of the Council of Europe, which has the task of supervising execution and ensuring that any compensation is paid.

WHAT IS THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS NOT ABLE TO DO FOR ME?

- The Court does not act as a court of appeal vis-à-vis national courts; it does not rehear cases, it cannot quash, vary or revise their decisions.
- The Court will not intercede directly on your behalf with the authority you are complaining about.
- The Court will not help you find or pay a lawyer to draw up your application.
- You cannot complain of a violation of any legal instrument other than the European Convention on Human Rights, such as the Universal Declaration of Human Rights or the Charter of Fundamental Rights. You should not, for example, confuse the European Court of Human Rights with the Court of Justice of the European Communities, which sits in Luxembourg.
- The Court cannot give you any information on legal provisions in force in the State against which your complaints are directed.

Further information about the European Court of Human Rights can be found on our Internet site:

www.echr.coe.int

You can contact the Court at the following e-mail address:

webmaster@echr.coe.int

* Comprising the member States' ministers for foreign affairs or their representatives.

განმარტავითი პარათი

სასამართლოში კონვენციის 34-ე მუხლის შესაბამისად
საჩივრის შეტანის შურველთათვის

შესავალი

განმარტებითი პარათის მიზანია, დაეხმაროს სასამართლოში შესატანი საჩივრის ფორმის შევსებაში. საჩივრის ფორმის შევსებამდე გთხოვთ, დაკვირვებით და მოლიანად გაეცნოთ ქვემოთ მოცემულ ინფორმაციას. შეზღვევთ, საჩივრის ფორმის ცალკეული პუნქტების შევსებისას, სასურველია, კვლავ მიმართოთ მას დახმარებისათვის.

შევსებული საჩივრის ფორმა წარმოადგენს თქვენს საჩივრის კონვენციის 34-ე მუხლის გადმოხილვას. იგი იქნება სასამართლოს მიერ თქვენი საჩივრის განხილვის საფუძველი. ამდენად, მნიშვნელოვანია, საჩივრის ფორმა მოლიანად და ზუსტად შევსდეს იმ შემთხვევაშიც კი, თუ ეს თქვენს მიერ საშუალოდ უკვე წარმოდგენილი ცნობების განმეორებას მოითხოვს.

საჩივრის ფორმა შედგება რვა ნაწილისაგან. თქვენ კვლავ ნაწილი უნდა შეავსოთ და თანაც ისე, რომ საჩივარი შეიცავდეს სასამართლოს რეგლამენტით დადგენილ კვლავ ინფორმაციას. ქვემოთ იხილეთ საჩივრის ფორმის შევსებისათვის საჭირო მითითებები მისი ნაწილებისა და მსხვერპლთა ცალკეულ განმარტებითი პარათის ბოლოს კი იხილეთ სასამართლოს რეგლამენტის 45-ე და 47-ე მუხლების ტექსტები.

როგორ შევავსოთ საჩივრის ფორმა

I. მხარეები - რეგლამენტის 47-ე მუხლის I-ლი ნაწილის ა), ბ) და გ) პუნქტები (1-13)

თუ საჩივარი შეაქვს ერთზე მეტ პირს, წარმოადგინეთ მოთხოვნილი ინფორმაცია თითოეული მხარეების შესახებ. საჭიროების შემთხვევაში გამოიყენეთ ცალკე ფურცელი.

ყოველ მომხილველს შეუძლია დანიშნოს პირი, რომელიც წარმოადგენს მის ინტერესებს სასამართლოში. წარმომადგენელი უნდა იყოს პირი, რომელსაც ერთ-ერთი ხელშეშკრულ ქვეყანაში, საადავოკატო საქმიანობის წარმოების უფლება აქვს და, ამასთანავე, ცხოვრობს ერთ-ერთი ხელშეშკრული მხარის ტერიტორიაზე. წარმომადგენელი შეიძლება იყოს სასამართლოს მიერ დამტკიცებული სხვა პირიც. მომიჯანაშურა წარმომადგენლის საჩივრის ფორმის მოცემულ პუნქტში ჩამოთვლილი კვლავ მონაცემი თავისი წარმომადგენლის შესახებ. წარმომადგენლის არსებობის შემთხვევაში, სასამართლოს საშუალოდ მხოლოდ მასთან აწარმოებს მიმოხილვას.

II. ფაქტობრივი ნაწილი - 47-ე მუხლის I-ლი ნაწილის დ) პუნქტი (14)

ამ ნაწილში, ნათლად და დაწვრილებით და, ამასთანავე, ლაკონურად, აღწერეთ ის ფაქტები, რომელთა განსაცხვებით სასამართლოს წინაშე. შეცვალოთ, მოვლენები აღწერით თანმიმდევრობით და ზუსტად მითითეთ მათი თარიღები. თუ თქვენი სასარჩელო მითხოვნები ერთდროულად სხვადასხვა საქმეს ეხება (მაგალითად, რამდენიმე სასამართლო პროცედურას), აღწერეთ თითოეული პროცედურა ცალკეულად.

www.echr.coe.int

EXPLANATORY NOTE

for persons completing the Application Form
under Article 34 of the Convention

INTRODUCTION

These notes are intended to assist you in drawing up your application to the Court. Please read them carefully before completing the form, and then refer to them as you complete each section of the form.

The completed form will be your application to the Court under Article 34 of the Convention. It will be the basis for the Court's examination of your case. It is therefore important that you complete it fully and accurately even if this means repeating information you have already given the Registry in previous correspondence.

You will see that there are eight sections to the form. You should complete all of these so that your application contains all the information required under the Rules of Court. Below you will find an explanatory note relating to each section of the form. You will also find at the end of these notes the text of Rules 45 and 47 of the Rules of Court.

NOTES RELATING TO THE APPLICATION FORM

I. THE PARTIES - Rule 47 § 1 (a), (b) and (c) (1-13)

If there is more than one applicant, you should give the required information for each one, on a separate sheet if necessary.

An applicant may appoint a person to represent him. Such representative shall be an advocate authorised to practise in any of the Contracting Parties and resident in the territory of one of them, or any other person approved by the Court. When an applicant is represented, relevant details should be given in this part of the application form, and the Registry will correspond only with the representative.

II. STATEMENT OF THE FACTS - Rule 47 § 1 (d) (14)

You should give clear and concise details of the facts you are complaining about. Try to describe the events in the order in which they occurred. Give exact dates. If your complaints relate to a number of different matters (for instance different sets of court proceedings) you should deal with each matter separately.

III. კონვენციის და/ან მისი დამატებითი ოქმების ნაპარაკადები დარღვევის (დარღვევების) აღწერილობა და შესაბამისი არაპატივისცემის - 47-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის ე) პუნქტი (15)

საჩივრის ფორმის ამ ნაწილში რაც შეიძლება ზუსტად უნდა განმარტოთ, თუ რაში მდგომარეობს კონვენციის თვალსაზრისით, თქვენი სასარჩელო მოთხოვნა (მოთხოვნები). აღნიშნეთ, კონვენციის რომელი დებულების (დებულებების) დარღვევაზე მუთითებთ და თუ რატომ მიაჩნიათ, რომ თქვენს მიერ საჩივრის მე-2 ნაწილში აღწერილმა ფაქტებმა გამოიწვია ამ დებულება(თა) დარღვევა.

თქვენ აღმაჩინეთ, რომ კონვენცია, გარკვეული პირობების დაცვით, უშუალოდ ზივიერთი მუხლი უზრუნველყოფილი უფლებებისა და თავისუფლებების შეზღუდვას (ის მაგალითად, მე-5 მუხლის 1-ლი ნაწილის ა) უ) პუნქტები და მე-8-მე-11 მუხლების მე-2 ნაწილები). თუ რომელიმე ამ მუხლის დარღვევაზე მუთითებთ, ახსენით, თუ რატომ მიაჩნიათ მოცემული უფლების შეზღუდვა გაუმართლებლად.

IV. კონვენციის 35-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის მეთერთმეტე მუხლის დამატებითი ნაწილი - 47-ე მუხლის მე-2 ნაწილის ა) პუნქტი (16-18)

ამ ნაწილში წარმოადგინეთ სრული ინფორმაცია თქვენს მიერ გასაჩივრების შიდა სასა-აღებათა გამოცდების შესახებ. შეაყვანეთ მისი სამეც პუნქტი და თითოეული ნაგარაუდები დარღვევისათვის ცალ-ცალკე განმარტოთ გასაჩივრების შიდა სასაუბრალო აპელაციის საკითხი. მე-18 პუნქტში მუთითეთ, იყო თუ არა თქვენს ხელს გასაჩივრების ისეთი სა-საუბრალო, რომელიც გამოასწორებდა თქვენს მდგომარეობას და რომლისთვისაც, მოუხდათ ამისა, თქვენ არ მივიმართეთ. დადებითი პასუხის შემთხვევაში, დაახასიათეთ მოცემული გასაჩივრების სასაუბრალო (მაგალითად, მუთითეთ ორგანო (სასამართლო ან სხვა), რომლისთვისაც შეიძლება მივემართოთ) და ახსენით, თუ რატომ არ გამოიყენეთ ის.

V. საჩივრის შედეგად - 47-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის ზ) პუნქტი (19)

ამ ნაწილში მოკლედ მუთითეთ, თუ რისი მიღწევა გსურთ სასამართლოში საჩივრის შემდეგ.

VI. სხვა საერთაშორისო ინსტანციები, სადაც განხილავდა ან განიხილავს საჩივრს - 47-ე მუხლის მე-2 ნაწილის ბ) პუნქტი (20)

ამ ნაწილში მუთითეთ, წარედგინათ თუ არა განსახილველად წინამდებარე საჩივრის შემ-ცველი საქმე მოკლევადიან პერიოდში სხვა საერთაშორისო ინსტანციაში. დადებითი პასუხის შემთხვევაში, წარმოადგინეთ სრული ინფორმაცია ამ საკითხთან დაკავშირებით, კერძოდ კი, მუთითეთ ის საერთაშორისო ორგანო, რომელსაც თქვენ მიმართეთ, დაწერილობით აღწერეთ საჩივრის განხილვის პროცედურა, ჩამოთვალეთ მიღებული გადაწყვეტილებები და მუთითეთ მათი მიღების თარიღები. თქვენ ასევე უნდა წარადგინოთ მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებებისა და სხვა საბუთების ასლები. ნუ აკინძვით, დასწებთ ან შეტყობთ ძველი საბუთებს.

III. STATEMENT OF ALLEGED VIOLATION(S) OF THE CONVENTION AND/OR PROTOCOLS (15) AND OF RELEVANT ARGUMENTS – Rule 47 § 1 (e)

In this section of the form you should explain as precisely as you can what your complaint **under the Convention** is. Say which provisions of the Convention you rely on and explain why you consider that the facts you have set out in Part II of the form involve a violation of these provisions.

You will see that some of the articles of the Convention permit interferences with the rights they guarantee in certain circumstances (see for instance sub-paragraphs (a) to (f) of Article 5 §§ 1 and 2 of Articles 8 to 11). If you are relying on such an article, try to explain why you consider the interference about which you are complaining is not justified.

IV. STATEMENT RELATIVE TO ARTICLE 35 § 1 OF THE CONVENTION – Rule 47 § 2 (a) (16-18)

In this section you should set out details of the remedies you have pursued before the national authorities. You should fill in each of the three parts of this section and give the same information separately for each separate complaint. In part 18 you should say whether or not any other appeal or remedy is available which could redress your complaints and which you have not used. If such a remedy is available, you should say what it is (e.g. name the court or authority to which an appeal would lie) and explain why you have not used it.

V. STATEMENT OF THE OBJECT OF THE APPLICATION – Rule 47 § 1 (g) (19)

Here you should state briefly what you want to achieve through your application to the Court.

VI. STATEMENT CONCERNING OTHER INTERNATIONAL PROCEEDINGS – Rule 47 § 2 (b) (20)

Here you should say whether or not you have ever submitted the complaints in your application to any other procedure of international investigation or settlement. If you have, you should give full details, including the name of the body to which you submitted your complaints, dates and details of any proceedings which took place and details of decisions taken. You should also submit copies of relevant decisions and other documents. Do not staple, seal with adhesive tape or bind documents.

VII. LIST OF DOCUMENTS – Rule 47 § 1 (h) (21)

(NO ORIGINAL DOCUMENTS, ONLY PHOTOCOPIES)

Do not forget to enclose with your application and to mention on the list all judgments and decisions referred to in Sections IV and VI, as well as any other documents you wish the Court to take into consideration as evidence (transcripts, statements of witnesses, etc.). Include any documents giving the reasons for a court or other

VI. დოკუმენტის სია - 47-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თ) პუნქტი

(21)
(59) დაურთავთ დოკუმენტთა დიფენს, დაურთეთ თხოვნილი მხარის აქტები

არ დაგვიყვებოდეთ საჩივარს დაურთოთ და აღნუსხით საჩივრის ფორმის IV და VI ნაწილებში მოთხოვნილი ყველა განმარტება და გადაწყვეტილება, ისევე როგორც სხვა დოკუმენტები, რომლებიც გასწორებულია საჩივარს და დაეხმარება მისი მტკიცებულების სახით (სხვადასხვა ლექსი, მიწვევა წერილები და ა.შ.). რაც შეეხება სასამართლო გადაწყვეტილებებს, საჩივრის ფორმის უნდა დაურთოთ არა მხოლოდ მათი საჩივრის საფუძველი, არამედ სამოტივაციო ნაწილიც, და ბოლოს, გაითვალისწინეთ, რომ სასამართლოს უნდა წარუდგინოთ მხოლოდ სასარგებლო მოთხოვნების დამსახურებული და მათი განხილვისათვის საჭირო დოკუმენტები. ნუ აკონტაქტებთ დაწვრილებს ან შეკრავთ მათ საბუთებს.

VII. განმარტება და ხელმოწერა - 45-ე მუხლის მე-3 ნაწილი

(22)
თუ საჩივარს არა თავად მომწივანი, არამედ მისი წარმომადგენელი აწერს ხელს, მას უნდა დაურთოს მომწივნისა და წარმომადგენლის მტკიცებულებები (გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ეს დოკუმენტი ადრე თქვა გავზავნილი სასამართლოს სამდივნოში).

decision as well as the decision itself. Only submit documents which are relevant to the complaints you are making to the Court. Do not staple, seal with adhesive tape or bind documents.

VIII. DECLARATION AND SIGNATURE – Rule 45 § 3 (22)

If the application is signed by the representative of the applicant, it should be accompanied by a form of authority signed by the applicant and the representative (unless this has already been submitted).

აღმავის უფლებათა ევროპული
სასამართლოს რეგლამენტი

თავი II

სამართალწარმოების აღება

მუხლი 45

(ხელმოწერები)

1. კონვენციის 33-ე და 34-ე მუხლების თანახმად შეტანილი ნებისმიერი განაცხადი წარდგინდეს უნდა იქნეს წერილობით და ხელმოწერილ უნდა იქნეს განმცხადებლისა ან მისი წარმომადგენლის მიერ.
2. მაშინ, როდესაც განაცხადი შეტანილია არასამთავრობო ორგანიზაციის ან პირთა ჯგუფის მიერ, მას ხელს აწერენ ის პირები, რომლებსაც განიხილავს მოცემული ორგანიზაციის ან ჯგუფის წარმომადგენლობითი უფლებამოსილება. შესაბამისი პალატა ან კომიტეტი გადაწყვეტს ნებისმიერ საკითხს იმასთან დაკავშირებით, განაცხადზე ხელის მოწერა პირები უფლებამოსილები იყვნენ თუ არა სხვანაირი ქმედების განხორციელებასთან დაკავშირებით.
3. თუ განმცხადებლები წარმოდგენილი არიან წინამდებარე რეგლამენტის 36-ე მუხლის შესაბამისად, წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული მინდობილება ან წერილობითი უფლებამოსილება გაცემული უნდა იყოს მათი წარმომადგენლის ან წარმომადგენლების მიერ.

მუხლი 47

(ინდივიდუალური განაცხადის შინაარსი)

1. კონვენციის 34-ე მუხლის თანახმად შეტანილი ნებისმიერი განაცხადი წარდგინდეს უნდა იქნეს რეგისტრირებული მიერ გაცემული ფორმის საშუალებით, თუ შესაბამისი სექციის თავმჯდომარე სხვაგვარად არ გადაწყვეტს. განაცხადი უნდა მოიცავდეს:
  - ა) განმცხადებლის სახელსა და გვარს, დაბადების თარიღს, მოქალაქეობას, სქესს, თანამდებობასა და მისამართს;
  - ბ) წარმომადგენლის, თუკი ასეთი არსებობს, სახელსა და გვარს, თანამდებობასა და მისამართს;
  - გ) იმ ხელშეკრულები მხარის ან მხარეების დასახელებას, რომლის წინააღმდეგაც არის შეტანილი განაცხადი;
  - დ) მოკლე ჩამოყალიბებულ საქმის ფაქტობრივ გარემოებებს;
  - ე) მოკლე განცხადებას კონვენციის სავარაუდო დარღვევის ან დარღვევების შესახებ და შესაბამის ანგარიშებს;
  - ვ) მოკლე განცხადებას კონვენციის 35-ე მუხლის 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებულ დამტკიცების კრიტერიუმებთან (შიდასახელმწიფოებრივი დაცვის ყველა საშუალების ამოწურვასა და ექსპლიკაციის გარეშე) შესაბამისობის შესახებ; და
  - ზ) განაცხადის თარიღს;

www.echr.coe.int

RULES OF THE EUROPEAN COURT
OF HUMAN RIGHTS

Chapter II

Institution of Proceedings

Rule 45

(Signatures)

1. Any application made under Articles 33 or 34 of the Convention shall be submitted in writing and shall be signed by the applicant or by the applicant's representative.
2. Where an application is made by a non-governmental organisation or by a group of individuals, it shall be signed by those persons competent to represent that organisation or group. The Chamber or Committee concerned shall determine any question as to whether the persons who have signed an application are competent to do so.
3. Where applicants are represented in accordance with Rule 36, a power of attorney or written authority to act shall be supplied by their representative or representatives.

Rule 47

(Contents of an individual application)

1. Any application under Article 34 of the Convention shall be made on the application form provided by the Registry, unless the President of the Section concerned decides otherwise. It shall set out
  - (a) the name, date of birth, nationality, sex, occupation and address of the applicant;
  - (b) the name, occupation and address of the representative, if any;
  - (c) the name of the Contracting Party or Parties against which the application is made;
  - (d) a succinct statement of the facts;
  - (e) a succinct statement of the alleged violation(s) of the Convention and the relevant arguments;
  - (f) a succinct statement on the applicant's compliance with the admissibility criteria (exhaustion of domestic remedies and the six-month rule) laid down in Article 35 § 1 of the Convention; and

რასაც თან უნდა ერთვოდეს

თ) ყველა საჭირო დოკუმენტის ასლი, განსაკუთრებით კი, სასამართლო თუ სხვა გადაწყვეტილებები, რომლებიც ეხება განაცხადის ობიექტს.

2. გარდა ამისა, განაცხადები:

ა) მოიცავს ინფორმაციას, კერძოდ დოკუმენტებსა და გადაწყვეტილებებს, რომლებიც მოხსნილია ამ მუხლის 1-ლი პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტში და რომელიც შესაძლებელს ხდის კონვენციის 35-ე მუხლის 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებული დამატებითი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების წარმოჩენას (შიდასახელმწიფოებრივი დაცვის ყველა საშუალების ამოწურვასა და ექვსთვიანი ვადის წესს); და

ბ) უნდა მითითებდეს იმაზე, დაუქვემდებარეს თუ არა განმცხადებელმა თავიანთი პრეტენზიები ნებისმიერ სხვა საერთაშორისო გამოძიებისა თუ მორიგების პროცედურას.

3. განმცხადებელმა, რომელიც არ სურს თავიანთი ვინაობის საჯაროდ გაცხადება, ამის შესახებ უნდა მოუთხოვოს და წარადგინოს სასამართლოს წინაშე ადრულ სამართალწარმოებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის საჯაროობის წვეულებრივი წესიდან ამგვარი გადახვევის გამამართლებელი მიზეზები. პალატის თავმჯდომარეს, გამონაკლისის სახით, სათანადოდ გამართლებულ შემთხვევებში, შეუძლია დართოს ანონიმურობის წესი.

4. წინამდებარე მუხლის 1-ელ და მე-2 პუნქტებში ჩამოყალიბებული მოთხოვნების დაკმაყოფილებამ შეიძლება გამოიწვიოს სასამართლოს უარი განაცხადის განხილვისთან დაკავშირებით.

5. ზოგადი წესის თანახმად, განაცხადის ვაცნიობის თარიღად ჩითვლება განმცხადებლის მიერ განაცხადის ობიექტთან დაკავშირებული, თუნდაც მოკლე ჩამოყალიბებული პირველი კომუნიკაცია: თუმცა, სათანადო მიზეზის არსებობისას, სასამართლოს შეუძლია განაცხადის წარდგენის თარიღად მიიჩნიოს სხვა თარიღი.

6. განმცხადებელმა სასამართლოს მუდმივად უნდა მანუილი ცნობები მისამართის შეცვლასა და განაცხადთან დაკავშირებული სხვა გარემოებების შესახებ.

www.echr.coe.int

(g) the object of the application; and be accompanied by

(h) copies of any relevant documents and in particular the decisions, whether judicial or not, relating to the object of the application.

2. Applicants shall furthermore

(a) provide information, notably the documents and decisions referred to in paragraph 1 (h) of this Rule, enabling it to be shown that the admissibility criteria (exhaustion of domestic remedies and the six-month rule) laid down in Article 35 § 1 of the Convention have been satisfied; and

(b) indicate whether they have submitted their complaints to any other procedure of international investigation or settlement.

3. Applicants who do not wish their identity to be disclosed to the public shall so indicate and shall submit a statement of the reasons justifying such a departure from the normal rule of public access to information in proceedings before the Court. The President of the Chamber may authorise anonymity in exceptional and duly justified cases.

4. Failure to comply with the requirements set out in paragraphs 1 and 2 of this Rule may result in the application not being examined by the Court.

5. The date of introduction of the application shall as a general rule be considered to be the date of the first communication from the applicant setting out, even summarily, the object of the application. The Court may for good cause nevertheless decide that a different date shall be considered to be the date of introduction.

6. Applicants shall keep the Court informed of any change of address and of all circumstances relevant to the application.

ცნობარი

ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოში
საჩივრის შეტანის მსურველთათვის

რა აბატიმორის საფიქსაცია იხილავს სასამართლო?

1. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო საერთაშორისო სასამართლოა, რომელიც განსაზღვრულ შემთხვევებში იხილავს ინდივიდუალურ საჩივრებს ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციით უზრუნველყოფილი უფლებების დარღვევის შესახებ. კონვენცია წარმოადგენს საერთაშორისო შეთანხმებას, რომლითაც ევროპის ქვეყნების უმრავლესობამ რაღაც ძირითადი უფლებების დაცვის პასუხისმგებლობა იკისრა. ეს უფლებები უზრუნველყოფილია უშუალოდ კონვენციითა და მისი 1-ლი, მე-4, მე-6 და მე-7 დამატებითი ოქმებით, რომლებიც რატაციფიცირებულ იქნა მხოლოდ ზოგიერთი ქვეყნის მიერ. თქვენ აუცილებლად უნდა გაეცნოთ აღნიშნულ დოკუმენტებს და მათ დათქმებს, რომლებიც თან ერთვის წინამდებარე ცნობარს.

2. თუ თქვენ მიგანიათ, რომ პირადად და უშუალოდ ხართ რომელიმე ხელშეკრული სახელმწიფოს მხრიდან კონვენციით ან მისი ოქმებით უზრუნველყოფილი ერთი ან მეტი უფლების დარღვევის მსხვერპლი, შეგიძლიათ საჩივრით მიმართოთ სტრასბურგის სასამართლოს.

3. სასამართლო უფლებამოსილია განიხილოს მხოლოდ ის საჩივრები, რომლებიც კონვენციითა და მისი ოქმებით უზრუნველყოფილი უფლებების დარღვევას ეხება. შიდასახელმწიფოებრივ სასამართლო ინსტანციებთან მიმართებაში, სასამართლო არ წარმოადგენს ზემდგომ, მეოთხე ინსტანციის ორგანოს და არ არის უფლებამოსილი გადახედოს და გააუქმოს, შეცვალოს ან უცვლელად დატოვოს ამ უკანასკნელთა მიერ გამოტანილი გადაწყვეტილებები. ამასთანავე, სასამართლოს არ შეუძლია თქვენს სასარგებლოდ მიმართოს ხელისუფლების იმ ორგანოს, რომელსაც თქვენ უჩივთ.

4. სასამართლო უფლებამოსილია განიხილოს მხოლოდ ის საჩივრები, რომლებიც მიმართულია იმ სახელმწიფოთა წინააღმდეგ, რომელთა მიმართებაშიც კონვენცია ან შესაბამისი ოქმი ძალაშია შესული. აგრეთვე, საჩივარი უნდა ეხებოდეს მოცემული დოკუმენტის ძალაში შესვლის თარიღის შემდეგ მომხდარ მოვლენებს. ეს თარიღი სხვადასხვაა იმისა და მხედვეთი, თუ რომელი დოკუმენტით (კონვენციით თუ ოქმებით) უზრუნველყოფილი უფლების დარღვევას ეხება საჩივარი და რომელი სახელმწიფოა მოასსუხე.

5. სასამართლოში შეტანილი საჩივრის საგანს მხოლოდ საჯარო ხელისუფლების რომელიმე ორგანოს (საკანონმდებლო, აღმასრულებელი, სასამართლო და სხვ.) აქტი შეიძლება წარმოადგენდეს. სასამართლო არ დებულობს განსახილველად კერძო პირების ან ორგანიზაციების წინააღმდეგ მიმართულ საჩივრებს.

6. კონვენციის 35-ე მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, საჩივრის განსახილველად მიღება სასამართლოს შეუძლია მხოლოდ მას შემდეგ, რაც ამოწურული იქნება შიდასამართლებრივი გასაჩივრების ყველა საშუალება და სანამ შიდა საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე სასამართლოში საჩივრის შეტანამდე, გააა ეტესი თვე მიღებამდე, ამ მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობის შესახებ, სასამართლო არსებითად ვერ განიხილავს საჩივარს.

www.echr.coe.int

NOTES

for the guidance of persons wishing to apply to the
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

I. WHAT CASES CAN THE COURT DEAL WITH?

1. The European Court of Human Rights is an international institution which in certain circumstances can examine complaints from persons claiming that their rights under the European Convention on Human Rights have been infringed. This Convention is an international treaty by which a large number of European States have agreed to secure certain fundamental rights. The rights guaranteed are set out in the Convention itself, and also in Protocols Nos. 1, 4, 6, 7 and 13 which only some of the States have accepted. You should read these texts and the accompanying reservations, which are all enclosed.

2. If you consider that you have personally and directly been the victim of a breach of one or more of these fundamental rights by one of the States, you may complain to the Court.

3. The Court can only deal with complaints relating to infringements of one or more of the rights set forth in the Convention and Protocols. It is not a court of appeal vis-à-vis national courts and cannot annul or alter their decisions. Nor can it intervene directly on your behalf with the authority you are complaining about.

4. The Court can only examine complaints that are directed against States which have ratified the Convention or the Protocol in question and concern events after a given date. The date varies according to the State and according to whether the complaint relates to a right set out in the Convention itself or in one of the Protocols.

5. You can only complain to the Court about matters which are the responsibility of a public authority (legislature, administrative authority, court of law, etc.) of one of these States. The Court cannot deal with complaints against private individuals or private organisations.

6. By the terms of Article 35 § 1 of the Convention, the Court can only deal with an application after all domestic remedies have been exhausted and within a period of six months from the date on which the final decision was taken. The Court will not be able to consider any application that does not satisfy these admissibility requirements.

7. სტრასბურგის სასამართლოში საჩივრის შეტანამდე, თქვენ აუცილებლად უნდა ამოწყოთ შიდასამართლებრივი გასაჩივრების **ყველა სამართლებრივი საშუალება**, რომელიც გამოსწორებას იმ მდგომარეობის, რომლის შესახებაც თქვენ ჩივით. წინააღმდეგ შემთხვევაში, თქვენ უნდა დამტკიცოთ, რომ გასაჩივრების გამოუცხრებელი საშუალება ვერ იქნებოდა შედეგის მომტანი. ამრიგად, თავდაპირველად, თქვენ უნდა მამართლო ეროვნულ სასამართლოებს, უზენაესი სასამართლო ინსტანციის ჩათვლით, რომელიც წინამდებარე ფორმით ან მხარასთან, უნდა წამოაყენოთ ის სასარჩელო მოთხოვნები, რომელთა განსჯაც გსურთ სასამართლოს წინაშე.
8. ეროვნულ სასამართლოებში ჩივილისას თქვენ უნდა **დაიცვათ შიდასამართლებრივი საპროცესო წესები**, ხანდაზმულობისა და სხვა ვადები. მაგალითად, თუ თქვენი საჩივარი არ იქნა განხილული გასაჩივრების ვადის ამოწურვის ან რაიმე პროცედურული ხასიათის წესის დარღვევის გამო, სტრასბურგის სასამართლო ვერ მიიღებს თქვენს საჩივარს არსებითი განხილვისათვის.
9. მოუხედავად ამისა, თუ თქვენი საჩივრის საგანს წარმოადგენს სასამართლო გადაწყვეტილება, მაგალითად, მსჯელობის დასრულება ან განაჩენი, არ არის აუცილებელი, სასამართლოებში გასაჩივრების ჩვეულებრივი პროცედურების გადის შემდეგ, განახლდეს თქვენი საქმის მომტანი ასევე არ არის აუცილებელი არასადავო გასაჩივრების საშუალებების ამოწურვა ან შეწყველების ან ამნისტიის მოთხოვნა. პეტციები (პარლამენტის, სახელმწიფოს ან მთავრობის მეთაურის, მინისტრის ან სახალხო დამცველის სახელზე) არ განიხილება თქვენთვის საგადასმელი ექსპრტურ საშუალებებად.
10. მას შემდეგ, რაც თქვენს საქმეზე გამოტანილი იქნება შიდა საბოლოო გადაწყვეტილება უზენაესი სასამართლო ან სხვა უმაღლესი სასამართლო ორგანოს მიერ, თქვენს განკარგულებაშია **ექვსი თვე** სტრასბურგის სასამართლოში საჩივრის შესატანად. ამ ექვსთვიანი ვადის გამოთვლა იწყება ეროვნულ სასამართლოს ან ხელისუფლების სხვა ორგანოს მიერ თქვენს საქმესთან დაკავშირებით მიღებული საბოლოო გადაწყვეტილების თქვენთვის ან თქვენი ადვოკატისათვის შეტყობინების დღიდან და არა საზღვარსაღარეულო საჩივარზე შეწყველებაზე, ამნისტიასა თუ სხვა იერარქულ საჩივარზე უარის თქმის მომენტთან.
11. ექვსთვიანი ვადის დინება წყდება და საჩივარი შეტანადად ითვლება სასამართლოში **პირველი წერილის** (სადაც, თუნდაც მოკლედ, მაგრამ ნათლად არის ჩამოყალიბებული საჩივრის არსი) ან შეტყობინების საჩივრის ფორმის გაგზავნის შედეგად. მხოლოდ ინფორმაციის მოთხოვნა არ არის საკმარისი ექვსთვიანი ვადის დინების შეწყვეტისათვის.
12. ინფორმაციისათვის, უნდა გაითვალისწინოთ, რომ **სასამართლოს მიერ განხილულ საქმეთა 90%-ზე მეტი** ცხადდება მოუღებლად ზემოჩამოთვლილი ერთ ან მეტ პირობასთან შეუსაბამობის გამო.

როგორ მივმართოთ სასამართლოს?

13. **სასამართლოს ოფიციალური ენები** ინგლისური და ფრანგულია, მაგრამ, თუ სხვაგვარად მოსახერხებელია, სასამართლოს საბიუროს შეგიძლიათ მისწეროთ რომელიმე ხელშეშვრული ქვეყნის სახელმწიფო ენაზე. საქმის განხილვის პირველად სტადიაზე ასევე შესაძლებელია, რომ თქვენ სასამართლოდან კორესპონდენცია მიიღოთ ასევე ენაზე. მოუხედავად ამისა, გთხოვთ გაითვალისწინოთ, რომ საქმის განხილვის მოგვიანებით საფეხურზე - სახელმძღვანელო, როდესაც თქვენს მიერ წარდგენილი საბუთების საფუძველზე სასამართლო თქვენს საჩივარს არ გამოაცხადებს მოუღებლად, მაგრამ გადაწყვეტს სიხოვოს მთავრობას წარუდგინოს მას წერილობითი კომენტარები თქვენს საჩივარებზე - ყველა სახის კორესპონდენცია სასამართლოდან გამოგვეკვეთებათ ინგლისურ ან ფრანგულ ენებზე და თქვენ ან თქვენს წარმომადგენელს, როგორც წესი, მოგვითხოვებთ გამოიყენოთ ინგლისური ან ფრანგული ენები თქვენი შემდგომი მიმართების დროს.

www.echr.coe.int

7. It is therefore absolutely essential that before applying to the Court, you should have tried **all judicial remedies** in the State concerned by means of which it might have been possible to redress your grievance; failing that, you will have to show that such remedies would have been ineffective. You must accordingly have first applied to the domestic courts, up to and including the highest court with jurisdiction in the matter, where you must have raised, at least in substance, the complaints that you wish to submit subsequently to the Court.
  8. When availing yourself of the appropriate remedies, you must normally **comply with national rules of procedure**, including time-limits. If, for instance, your appeal is dismissed because you have brought it too late or in the wrong court or have not used the proper procedure, the Court will not be able to examine your case.
  9. However, if you are complaining of a court decision such as a conviction or sentence, it is not necessary to have tried to have your case reopened after going through the normal appeal procedures in the courts. Nor do you have to have made use of non-contentious remedies or seek a pardon or an amnesty. Petitions (to Parliament, the Head of State or Government, a minister or an ombudsman) are not regarded as effective remedies that you must have used.
  10. After a decision of the highest competent national court or authority has been given, you have **six months** within which you may apply to the Court. The six-month period begins when the final court decision in the ordinary appeal process is served on you or your lawyer, not on the date of any later refusal of an application to reopen your case or of a petition for pardon or amnesty or of any other non-contentious application to an authority.
  11. Time only stops running when the Court first receives from you either **first letter** clearly setting out – even if only in summary form – the subject-matter of the application you may wish to lodge or a completed application form. A mere request for information is not sufficient to stop time running for the purposes of complying with the six-month time-limit.
  12. Purely for information purposes, you should be aware that **more than 90% of the applications examined by the Court** are declared inadmissible for failure to comply with one or more of the conditions referred to above.
- II. HOW TO APPLY TO THE COURT**
13. The Court's **official languages** are English and French but if it is easier for you, you may alternatively write to the Registry in an official language of one of the States that have ratified the Convention. During the initial stage of the proceedings you may also receive correspondence from the Court in that language. Please note, however, that at a later stage of the proceedings, namely when the Court does not declare your application inadmissible on the basis of the file as submitted by you but decides to ask the Government to submit written comments on your complaints, all correspondence from the Court will be sent to you in English or French and you or your representative will in principle also be required to use English or French in your subsequent submissions.

14. სასამართლოში საჩივრები იგზავნება მხოლოდ ფოსტის მეშვეობით (და არა ტელეფონით). იმ შემთხვევაში, თუ თქვენ საჩივარს გაგზავნით ელექტრონული ფოსტით ან ფაქსით, აღნიშნულ ქმედება უნდა დადასტურდეს ფოსტის მეშვეობით. საფუძველს მოკლებულა აგრეთვე სტრასბურგში პირადად გამგზავრება თქვენი საქმის ზეპირი გადმოცემის მიზნით.

15. ნებისმიერი კორესპონდენცია თქვენს საჩივართან დაკავშირებით უნდა გაგზავნოს შემდეგ მისამართზე:

The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
F-67075 STRASBOURG CEDEX

გთხოვთ, არ აკანძობთ, შეაწებოთ ან სხვაგვარად შეკრათ ძვირი ნებისმიერი ის კორესპონდენცია ან საბუთები, რომლებსაც აგზავნით სასამართლოში. ყველა გვერდი უნდა იყოს თანმიმდევრულად დანომრდული.

16. თქვენი წერილის ან საჩივრის ფორმის მიღებისთანავე სასამართლოს სამდივნო გაიპასუხებთ და გაცნობებთ, რომ თქვენს სახელზე გაიხსნა დროებითი საქმე (რომლის ნომერიც თქვენ აუცილებლად უნდა მითითოთ მოცემულ საჩივართან დაკავშირებულ ყოველ მომდევნო კორესპონდენციაში). შემდგომში შესაძლოა, მოვთხოვინო დამატებითი ინფორმაცია, დოკუმენტები ან განმარტებები. სამაგიეროდ, სამდივნო არ არის უფლებამოსილი იმ ქვეყნის კანონმდებლობის შესახებ მოგაწოდოთ ინფორმაცია, რომელსაც თქვენ უწივით, ან გაავიციოთ თურთილილი კონსულტაცია შედის სასამართლებრივი ნორმების გამოცენასა და განმარტებისთან დაკავშირებით.

17. თქვენს ინტერესებშია, გამოიჩინოთ განსაკუთრებული ყურადღება სამდივნოსთან მიმოწერისას. სამდივნოს წერილზე პასუხის დაფიქრების ან მისი უპასუხოდ დატოვების შემთხვევაში, შეიძლება ჩაითვალოს, რომ თქვენ არ ხართ დაინტერესებული საქმის შემდგომ გაგრძელებაში. თუ თქვენ არ უპასუხებთ სასამართლოს სამდივნოს მიერ გამოგზავნილ წერილს მისი გამოგზავნის თარიღიდან ერთი წლის ვადაში, თქვენი საქმე განადგურდება.

18. თუ თქვენ ჩათვლით, რომ თქვენი საჩივარი ნამდვილად ეხება კონვენციით ან მისი თქმებით უზრუნველყოფილი უფლებების დარღვევას და, რომ იგი აკმაყოფილებს მიღებადობის ზემოწამოვლილ კრიტერიუმებს, შეავსეთ საჩივრის ფორმა ყურადღებით და გარკვევით და უკან გაგზავნეთ არა უგვიანეს ექვსი კვირის ვადაში.

19. სასამართლოს რეგლამენტის 47-ე მუხლის თანახმად, საჩივრის ფორმა აუცილებლად უნდა შეიცავდეს:

- (ა) იმ ფაქტების მოკლე აღწერას, რომელთა გასაჩივრებაც თქვენ გსურთ და საჩივრის არსს;
- (ბ) მითითებას კონკრეტით უზრუნველყოფილ უფლებებზე, რომლებიც, თქვენი აზრით, დარღვეულ იქნა;
- (გ) მითითებას თქვენს მიერ გამოყენებული შედის სასამართლებრივი გასაჩივრების საშუალებებზე;
- (დ) თქვენს საქმისთან დაკავშირებით მიღებულ გადაწყვეტილებათა ნუსხას, თითოეული მათგანისათვის თარიღის, მოკლე შინაარსისა და იმ სასამართლო ან სხვა ორგანოს მითითებით, რომელმაც ეს გადაწყვეტილება მიიღო. საჩივრის ფორმას უნდა დაურთოთ ამ გადაწყვეტილებათა სრული ასლები. (სასამართლოში გაგზავნილი საბუთები უკან აღარ დაგაბრუნდებათ. ამდენად, თქვენს ინტერესებშია, წარმოადგინოთ არა დედნები, არამედ მხოლოდ მათი ასლები);

14. Applications to the Court may be made only by post (not by telephone). If you send your application by e-mail or fax, you must confirm it by post. No purpose will be served by your coming to Strasbourg in person to state your case orally.

15. All correspondence relating to your complaint should be sent to the following address:

The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
F-67075 STRASBOURG CEDEX

Please do not staple, seal with adhesive tape, or otherwise bind any correspondence or documents you send to the Court. All pages should be numbered consecutively.

16. On receipt of your first letter or the application form, the Registry of the Court will reply, telling you that a file (whose number must be mentioned in all subsequent correspondence) has been opened in your name. Subsequently, you may be asked for further information, documents or particulars of your complaints. On the other hand, the Registry cannot inform you about the law of the State against which you are making your complaint or give legal advice concerning the application and interpretation of national law.

17. It is in your interests to be diligent in conducting your correspondence with the Registry. Any delay in replying or failure to reply is likely to be regarded as a sign that you are not interested in continuing to have your case dealt with. Thus, if you do not answer any letter sent to you by the Registry subsequently within one year of its dispatch to you, your file will be destroyed.

18. If you consider that your complaint does concern one of the rights guaranteed by the Convention or its Protocols and that the conditions set out above are satisfied, you should fill in the application form carefully and legibly and return it within six weeks at most.

19. By the terms of Rule 47 of the Rules of Court, it is essential that in your application you:

- (a) give a brief summary of the facts of which you wish to complain and the nature of your complaints;
- (b) indicate which of your Convention rights you think have been infringed;
- (c) state what remedies you have used;
- (d) list the official decisions in your case, giving the date of each decision, the court or authority which took it, and brief details of the decision itself. Attach to your letter a full copy of these decisions. (No documents will be returned to you. It is thus in your interest to submit only copies, not the originals.)

20. სასამართლოს რეგლამენტის 45-ე მუხლის თანახმად, საჩივრის ფორმა **ხელმოწერილ** უნდა იქნეს თქვენი, როგორც მომჩივნის ან თქვენი წარმომადგენლის მიერ.

21. თუ თქვენ არ გსურთ ცნობილი გახდეს თქვენი ვინაობა, მოუთხოვეთ ამის შესახებ და დაასაბუთოთ, თუ რით არის გამართლებული თქვენს შემთხვევაში სასამართლო განხილვის საჯაროობის საერთო პრინციპიდან გადასვლა. სასამართლო მომჩივნათა **ანონიმურობას** უშუალოდ გამონაკლის შემთხვევებში და სათანადო საფუძვლის არსებობისას.

22. პირველადი საჩივრით მამართვის მიზნით, თქვენ არ საჭიროებთ იურისტის მიერ წარდგენას. ასევე არ არის აუცილებელი, რომ თქვენი წარმომადგენელი იყოს ადვოკატი. მიუხედავად ამისა, როდესაც სასამართლო გადაწყვეტს მოსთხოვოს მთავრობას წარმოადგინოს წერილობითი კომენტარები თქვენს საჩივარზე, როგორც წესი სასამართლოში საქმის შემდგომი განხილვის მიზნით თქვენ მოგიხიბებთ წარმომადგენელი იყოთ იურისტის მიერ. ნებისმიერი განსაკუთრებული გამონაკლისის გარდა, აღნიშნული იურისტი უნდა იყოს ადვოკატი, რომელსაც გააჩნია უფლებამოსილება იმუშაოს იმ ერთ-ერთ ხელშეკრულ ქვეყანაში, რომელსაც მოახდინა კონვენციის რატიფიცირება. ამასთანავე, იგი სათანადოდ უნდა ფლობდეს სასამართლოს რომელიმე ოფიციალურ ენას (ინგლისური და ფრანგული). აღსანიშნავია, რომ შედეგით საუბრებზე როგორც თქვენთან მამართებაში სასამართლოს კორესპონდენციის შედეგად, თქვენი მამართლები უნდა წარამართოს სასამართლოს ერთ-ერთ ოფიციალურ ენაზე, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც თქვენ მოგნიშებთ უფლებს განაგრძოთ არაოფიციალური ენით საჩივრება. თუ თქვენ გაგანათით იურიდიული წარმომადგენლობა, საჩივრის ფორმას უნდა დაერქვას თქვენი **რწმუნება, რომლითაც ადვოკატს ან სხვა წარმომადგენელს მანიუქით უფლებამოსილება იმოქმედოს თქვენი სახელით**. იურიდიული პირის (კომპანიის, ასოციაციის და ა.შ.) ან პირთა ჯგუფის წარმომადგენელს უნდა აქონდეს მომჩივნის წარდგენის იურიდიული უფლება.

23. პირველადი საჩივრის შედგენისას, სასამართლო არ უზრუნველყოფს **იურიდიულ დახმარებას** თქვენთვის იურისტის მომსახურების ანაზღაურების მიზნით. განხილვის მომდევნო საფეხურზე, კერძოდ კი მას შემდეგ, რაც სასამართლო გამოითხოვს მოცემული ხელშეკრული მხარის მოთვრობისაგან წერილობით განმარტებებს თქვენს საჩივართან დაკავშირებით, თქვენ შეგიძლიათ მოითხოვოთ იურიდიული დახმარება სასამართლოსაგან თუკი თავად არ შეგიძლიათ დაუკაროთ საადვოკატო მომსახურებას ხარჯები და თუ ამგვარი დახმარების აღმოჩენას სასამართლო აუცილებლად მიიჩნევს პროცედურის სათანადოდ წარმართვის მიზნით.

24. საჩივრის განხილვა არის **უფასო**. პროცედურა არის **წერილობითი**. ამდენად, თქვენი სასამართლოში მისვლა უსარგებლოა. სასამართლოს სამდივნო ავტომატურად მოგაწვდით საჭირო ინფორმაციას თქვენი საქმის განხილვის მიმდინარეობის შესახებ.

www.echr.coe.int

20. Rule 45 of the Rules of Court requires the application form to be **signed** by you as applicant or by your representative.

21. If you do not wish your identity to be disclosed to the public, you must say so and set out the reasons for such a departure from the normal rule of public access to information in the proceedings. The Court may authorise **anonymity** in exceptional and duly justified cases.

22. For the purpose of lodging the initial complaint, you need not be represented by a lawyer, nor does your representative have to be a lawyer. However, when the Court decides to ask the Government to submit written comments on your complaints, you will in principle be required to be represented by a lawyer for the purpose of the ensuing proceedings. This lawyer must, in the absence of any special exemption, be an advocate authorised to practise in one of the States that have ratified the Convention and he or she must have an adequate knowledge of one of the Court's official languages (English and French). It should be noted that from that stage onwards, the Court's correspondence to you will be in one of the official languages and your submissions must be in one of the Court's official languages, unless you have been granted leave to continue using a non-official language. If you have legal representation, the application form must be accompanied by your **authority for the advocate or other representative to act on your behalf**. A representative of a legal entity (company, association, etc.) or group of individuals must provide proof of his or her legal right to represent it.

23. The Court does not grant **legal aid** to help you pay for a lawyer to draft your initial complaint. At a later stage of the proceedings – after a decision by the Court to communicate the application to the government concerned for written observations – you may be eligible for free legal aid if you have insufficient means to pay a lawyer's fees and if a grant of such aid is considered necessary for the proper conduct of the case.

24. Your case will be dealt with **free of charge**. As the proceedings are initially in writing, there is no point in coming to the Court's premises in person. You will automatically be informed of any decision taken by the Court.

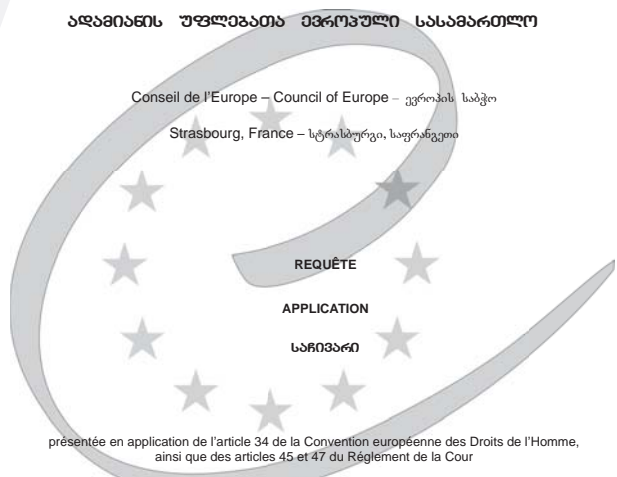
Voir Note explicative
See Explanatory Note
იხ. განმარტებითი ბარათი

Numero de dossier
File-number
საქმე №

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო

Conseil de l'Europe – Council of Europe – ევროპის საბჭო
Strasbourg, France – სტრასბურგი, საფრანგეთი

REQUÊTE

APPLICATION

სარიზარი

présentée en application de l'article 34 de la Convention européenne des Droits de l'Homme,
ainsi que des articles 45 et 47 du Règlement de la Cour

under Article 34 of the European Convention on Human Rights
and Rules 45 and 47 of the Rules of Court

ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის 34-ე მუხლისა და სასამართლოს რეგლამენტის
45-ე და 47-ე მუხლების შესაბამისად

IMPORTANT: La présente requête est un document Juridique et peut affecter vos droits et obligations.
This application is a formal legal document and may affect your rights and obligations.
შიმარტლოვანია: წინამდებარე სარიზარი წარმოადგენს ოფიციალურ იურიდიულ დოკუმენტს და გავლენა შეიძლება იქონიოს თქვენს უფლებებსა და მოვალეობებზე.

I. LES PARTIES
THE PARTIES
მხარეები

A. LE REQUÉRANT / LA REQUÉRANTE
THE APPLICANT
მომწივანი

(Renseignements à fournir concernant le / la requérant(e) et son / sa représentant(e) éventuel(le))
(Fill in the following details of the applicant and the representative, if any)
(მონაცემები მოწივნისა და მისი წარმომადგენლის / თუ ასეთი არსებობს შესახებ)

- Nom de famille / Surname / მოწივნის გვარი
- Prénom (s) / First name (s) / სახელი
Sexe: masculine / feminine   Sexe: male / female   სქესი: მამრობითი / მდედრობითი
- Nationalité / Nationality / მოქალაქეობა
- Profession / Occupation / საქმიანობა
- Date et lieu de naissance / Date and place of Birth / დაბადების თარიღი და ადგილი
- Domicile / Permanent address / მუდმივი მისამართი
- Tel. N° / ტელეფონის ნომერი   Fax N° / ფაქსის ნომერი
- Adresse actuelle (si différente de 6.) / ამჟამინდელი მისამართი (თუ იგი განსხვავდება მე-6 პუნქტში მითითებული მისამართისაგან)
- Nom et prénom du / de la représentant(e)*   Name of representative / წარმომადგენლის უნარი (გვარი და სახელი)*
- Profession du / de la représentant(e) / Occupation of representative / წარმომადგენლის საქმიანობა
- Adresse du / de la représentant(e) / Address of representative / წარმომადგენლის მისამართი
- Tel. N° / ტელეფონის ნომერი   Fax N° / ფაქსის ნომერი

B. LA HAUTE PARTIE CONTRACTANTE
THE HIGH CONTRACTING PARTY
მაღალი ხელშეკვეთილი მხარე

(Indiquer ci-après le nom de l'Etat / des Etats contre le(s) quel(s) la requête est dirigée)
(Fill in the name of the State(s) against which the application is directed)
(მითითეთ ის სახელმწიფო ან სახელმწიფოები, რომლის ან რომელთა წინააღმდეგაც არის სარიზარი მიმართული)

-

* Si le / la requérant(e) est représenté(e), joindre une procuration signée par le / la requérant(e) en faveur du / de la représentant(e).
If the applicant appoints a representative, attach a form of authority signed by the applicant and his or her representative.
თუ მოწივანი მოუქმებს წარმომადგენლის მუშევრით, დაურთეთ მოწივნის და მისი წარმომადგენლის მიერ ხელმოწერილი რწმუნება.

ს ა რ ე 0 9

II. EXPOSÉ DES FAITS
STATEMENT OF THE FACTS
ფაქტების განმარტება

(Voir chapitre II de la note explicative)
(See part II of the Explanatory Note)
(იხ. განმარტებითი პარაფი II თავი)

14.

sample

Si nécessaire, continuer sur une feuille séparée
Continue on a separate sheet if necessary
საჭიროების შემთხვევაში, განაგრძეთ ცალკე ფურცელზე

III. EXPOSÉ DE LA OU DES VIOLATION(S) DE LA CONVENTION ET / OU DES PROTOCOLES ALLÉGUÉE(S), AINSI
QUE DES ARGUMENTS À L'APPUI
STATEMENT OF ALLEGED VIOLATION(S) OF THE CONVENTION AND / OR PROTOCOL AND OF RELEVANT
ARGUMENTS
ქონვენციის და/ან მისი დამატებითი ქოძების ნაბუღვები დარღუდვის(ების) და
შესაბამისი არბუბონტობის განმარტება

(Voir chapitre III de la note explicative)
(See Part III of the Explanatory Note)
(იხ. განმარტებითი პარაფი III თავი)

15.

IV. EXPOSÉ RELATIF AUX PRESCRIPTIONS DE L'ARTICLE 35 § 1 DE LA CONVENTION

STATEMENT RELATIVE TO ARTICLE 35 § 1 OF THE CONVENTION

კონვენციის 35-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის მოთხოვნებთან დაკავშირებული განაცხადი (Voir chapitre IV de la note explicative. Donner pour chaque grief, et au besoin sur une feuille séparée, les renseignements demandés sous les points 16 à 18 ci-après)

(See Part IV of the Explanatory Note. If necessary, give the details mentioned below under points 16 to 18 on a separate sheet for each separate complaint)

(იხ. განმარტებითი ბარათის IV თავი. შე-16-18 პუნქტებში ინფორმაცია წარმოდგენილი უნდა იქნეს თითოეული ნაწილის დარღვევის მიხედვით, ცალ-ცალკე; საჭიროების შემთხვევაში განაგრძეთ ცალკე ფურცელზე)

16. Décision interne définitive (date et nature de la décision, organe – judiciaire ou autre – l'ayant rendue) Final decision (date, court or authority and nature of decision)

შედა საბოლოო გადაწყვეტილება (გადაწყვეტილების თარიღი და სახეობა; ორგანო (სასამართლო ან სხვა), რომელმაც ეს გადაწყვეტილება მიიღო)

17. Autres décisions (énumérées dans l'ordre chronologique en indiquant, pour chaque décision, sa date, sa nature et l'organe – judiciaire ou autre – l'ayant rendue)

Other decisions (list in chronological order, giving date, court or authority and nature of decision for each of them)

სხვა გადაწყვეტილებები (ჩამოთვალეთ ისინი ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით; მუთლივით თითოეული მათგანის მიღების თარიღი, გადაწყვეტილების სახეობა და ორგანო (სასამართლო ან სხვა), რომელმაც ეს გადაწყვეტილება მიიღო)

18. Disposez-vous d'un recours que vous n'avez pas exercé? Si oui, lequel et pour quel motif n'a-t-il pas été exercé?

Is there or was there any other appeal or other remedy available to you, which you have not used? If so, explain why you have not used it.

არის თუ არა, ან იყო თუ არა თქვენს ხელთ გასაჩივრების ისეთი შიდა საშუალება, რომლისთვისაც არ მივიღმარავეთ? დადებითი პასუხის შემთხვევაში ახსენით, თუ რატომ არ გამოიყენეთ ის.

Si nécessaire, continuer sur une feuille séparée
Continue on a separate sheet if necessary
საჭიროების შემთხვევაში, განაგრძეთ ცალკე ფურცელზე

V. EXPOSÉ DE L'OBJET DE LA REQUÊTE

STATEMENT OF THE OBJECT OF THE APPLICATION
საჩივრის შიგნადასო

(Voir chapitre V de la note explicative)

(See Part V of the Explanatory Note)

(იხ. განმარტებითი ბარათის V თავი)

19.

VI. AUTRES INSTANCES INTERNATIONALES TRAITANT OU AYANT TRAITÉ L'AFFAIRE

STATEMENT CONCERNING OTHER INTERNATIONAL PROCEEDINGS

სხვა საერთაშორისო ინსტანციები, სადაც განხილულია ან განხილვას ემდებარება საქმე

(Voir chapitre VI de la note explicative)

(See Part VI of the Explanatory Note)

(იხ. განმარტებითი ბარათის VI თავი)

20. AVEZ-VOUS SOUMIS À UNE AUTRE INSTANCE INTERNATIONALE D'ENQUÊTE OU DE RÈGLEMENT LES GRIEFS ÉNONCÉS DANS LA PRÉSENTE REQUÊTE? SI OUI, FOURNIR DES INDICATIONS DÉTAILLÉES À CE SUJET.

HAVE YOU SUBMITTED THE ABOVE COMPLAINTS TO ANY OTHER PROCEDURE OF INTERNATIONAL INVESTIGATION OR SETTLEMENT? IF SO, GIVE FULL DETAILS.

ნარკვევითი თუ არა განსახილველად ზემოთ განსაზღვრული მოთხოვნები მოკვლევის ან მოწესრიგების სხვა საერთაშორისო ინსტანციებში? დადებითი პასუხის შემთხვევაში, დაწვრილებით წარმოადგინეთ სრული ინფორმაცია ამ საკითხთან დაკავშირებით.

საჩივრო

VII. PIÈCES ANNEXÉES

(PAS D'ORIGINAUX, UNIQUEMENT DES COPIES; PRIÈRE DE N'UTILISER NI AGRAFE, NI ADHÉSIF, NI LIEN D'AUCUNE SORTE) (NO ORIGINAL DOCUMENTS, ONLY PHOTOCOPIES, DO NOT STAPLE, TAPE OR BIND DOCUMENTS)

LIST OF DOCUMENTS

თანდართული საბუთების სია

(Voir chapitre VII de la note explicative, Joindre copie de toutes les décisions mentionnées sous ch. IV et VI ci-dessus. Se procurer, au besoin, des copies nécessaires, et, en cas d'impossibilité, expliquer pourquoi celles-ci ne peuvent pas être obtenues. Ces documents ne vous seront pas retournés.) (See Part VII of the Explanatory Note, Include copies of all decisions referred to in Parts IV and VI above. If you do not have copies, you should obtain them. If you cannot obtain them, explain why not. No documents will be returned to you.)

- 21. a) .....
b) .....
c) .....

VIII. DÉCLARATION ET SIGNATURE DECLARATION AND SIGNATURE

(Voir chapitre VIII de la note explicative) (See Part VIII of the Explanatory Note) (იხ. განმარტებითი ბარათის VIII თავი)

Je déclare en toute conscience et loyauté que les renseignements qui figurent sur la présente formule de requête sont exacts. I hereby declare that, to the best of my knowledge and belief, the information I have given in the present application form is correct.

Lieu / Place / ადგილი .....
Date / Date / თარიღი .....

(Signature du / de la requérant(e) ou du / de la représentant(e)) (Signature of the applicant or of the representative) (მომხმარებლის ან მისი წარმომადგენლის ხელმოწერა)

ევროპული ორგანიზაციები

მსგავსება და სხვაობა
არ აბეზირით ერთმანეთში:

ევროპის საბჭო

სტრასბურგში განლაგებული, 46 ევროპული ქვეყნიდან შემდგარი საერთაშორისო ორგანიზაცია.

ევროპული საბჭო

ევროპული პოლიტიკის განსაზღვრის მიზნით გამართული, ევროკავშირის წევრი ქვეყნების წარმომადგენელ სახელმწიფოთა და მთავრობების შეიარაღებული რეგულარული შეხვედრები (სულ მცირე წელიწადში ორჯერ).

საპარლამენტო ასამბლეა

ევროპის საბჭოს სათაბირო ორგანო, რომელიც შედგება წევრი ქვეყნების ეროვნული პარლამენტების მიერ დამტკიცებული 315 წევრისა და ასევე რაიონების მათი შემცველებისგან.

ევროპარლამენტი

ევროკავშირის საპარლამენტო ორგანო, რომელიც შედგება პირდაპირი და საყოველთაო კენჭისყრის შედეგად არჩეული ევროკავშირის ქვეყნების წევრებისგან.

ადამიანის უფლებათა ევროპული კომისია

კომისიამ თავისი მოღვაწეობა შეწყვიტა 1998 წელს, მას შემდეგ, რაც შეიქმნა ადამიანის უფლებათა ერთიანი ევროპული სასამართლო. დამუშავდა იგი, ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის შესაბამისად, განიხილავდა წევრ ქვეყანათა წინააღმდეგ ცალკეული პირების ან სახელმწიფოთა მიერ წარმოდგენილ სარჩელთა მიღებადობის საკითხებს.

ევროკომისია

ბრიუსელში განლაგებული ევროკავშირის აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც თვალყურს ადევნებს კავშირის ხელშეკრულებებსა და მისი ორგანიზაციების გადაწყვეტილებათა შესაბამის განხორციელებას.

European institutions

WHAT'S WHAT?
NOTE THE DIFFERENCE:

COUNCIL OF EUROPE

An international Organisation in Strasbourg which comprises 46 democratic countries of Europe.

EUROPEAN COUNCIL

Regular meeting (at least twice a year) of the heads of state or government from the member states of the European Union for the purpose of planning Union policy.

PARLIAMENTARY ASSEMBLY

The deliberative body of the Council of Europe, composed of 315 representatives (and the same number of substitutes) appointed by the member states' national parliaments.

EUROPEAN PARLIAMENT

The parliamentary body of the European Union which comprises members from the European Union countries, elected by universal suffrage.

EUROPEAN COMMISSION OF HUMAN RIGHTS

The Commission ceased to operate in November 1998 with the creation of the single European Court of Human Rights. Before then, it examined the admissibility of all individual or state applications against a member state in accordance with the European Convention on Human Rights.

EUROPEAN COMMISSION

The executive organ of the European Union based in Brussels which monitors the proper application of the Union treaties and the decisions of the Union institutions.

მსგავსება და სხვაობა
არ აბაერთიერთობაში:

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო

სასამართლოს შტაბ-ბინა მდებარეობს სტრასბურგში. იგი წარმოადგენს ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციით დაარსებულ ერთადერთ წმინდა სამართლებრივ ორგანოს. ის შედგება 45 მოსამართლისგან* და არის უკანასკნელი სასამართლო ინსტანცია, სადაც გამოიტანება განაჩენი წევრ ქვეყანათა შორ კონვენციის ფარგლებში ნაკისრ მოვალეობათა შესრულების შესახებ. 1998 წლის ნოემბრიდან სასამართლო მუდმივმოქმედა.

ევროპულ თანამშრომლობათა სასამართლო

სასამართლოს სხდომები იმართება ლუქსემბურგში. ევროკავშირის ხელშეკრულებათა დებულებების განმარტებითა და მათი გამოყენებით იგი უზრუნველყოფს კანონების შესაბამისობას.

საერთაშორისო სასამართლო

ჰააგაში მდებარე გაერო-ს სამართლებრივი ორგანო.

ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენცია

ხელშეკრულება, რომლის თანახმადაც ევროპის საბჭოს წევრი ქვეყნები ვალდებული არიან, პატივი სცენ ადამიანის ძირითად უფლებებსა და თავისუფლებებს.

ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია

საერთაშორისო მასშტაბით ადამიანის უფლებათა დაცვისა და გაძლიერების მიზნით გაერო-ს მიერ 1948 წელს მიღებული დოკუმენტი.

* შინაგის შერ წარდგენილი მოსამართლის თანამდებობა ამჟამად ვაკანტურია

WHAT'S WHAT?
NOTE THE DIFFERENCE:

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

Based in Strasbourg, this is the only truly judicial organ established by the European Convention on Human Rights. It is composed of 45 judges* and ensures, in the last instance, that contracting states observe their obligations under the Convention. Since November 1998, the Court has operated on a full-time basis.

COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES

Meets in Luxembourg and ensures compliance with the law in the interpretation and application of the European Union treaties.

INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE

Judicial body of the United Nations which meets in the Hague.

EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS

Treaty by which the member states of the Council of Europe undertake to respect fundamental human rights and freedoms.

UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS

Adopted by the United Nations in 1948 in order to strengthen the protection of human rights at international level.

* The seat of judge in respect of Monaco is currently vacant.

ევროპის საბჭოს ვებ-გვერდები

COUNCIL OF EUROPE WEBSITES

ევროპის საბჭოს ძირითადი ვებ-გვერდი
COUNCIL OF EUROPE PORTAL
<http://www.coe.int>

მინისტრთა კომიტეტი
COMMITTEE OF MINISTERS
<http://www.coe.int/cm>

საპარლამენტო ასამბლეა
PARLIAMENTARY ASSEMBLY
<http://assembly.coe.int>

ევროპის ადგილობრივ და რეგიონულ ხელისუფალთა კონგრესი
CONGRESS OF LOCAL AND REGIONAL AUTHORITIES OF EUROPE
<http://www.coe.int/T/Congress>

ადამიანის უფლებები
HUMAN RIGHTS

ადამიანის უფლებები
HUMAN RIGHTS
http://www.coe.int/T/E/Human_rights/

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
<http://www.echr.coe.int>

წამების აღკვეთა
PREVENTION OF TORTURE
<http://www.cpt.coe.int/en/>

ზრკოლა რასიზმისა და შეუწყნარებლობის წინააღმდეგ
COMBATING RACISM AND INTOLERANCE
<http://www.coe.int/Ecri>

მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები
MEDIA
http://www.coe.int/T/E/Human_rights/media

ადამიანის უფლებათა კომისარი
COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS
<http://www.commissioner.coe.int/>

სამართლებრივი თანამშრომლობა
LEGAL CO-OPERATION

კულტურა-განათლება-გემეკვიდრეობა
CULTURE-EDUCATION-HERITAGE

სამართლებრივი საკითხები
LEGAL AFFAIRS
<http://www.coe.int/Legal>

ევროპის საბჭოს ხელშეკრულებები
COUNCIL OF EUROPE TREATIES
<http://conventions.coe.int>

ბიოეთიკა
BIOETHICS
<http://www.coe.int/Bioethics>

ზრკოლა ეკონომიკურ დანაშაულთან
COMBATING ECONOMIC CRIME
<http://www.coe.int/economiccrime>

მონაცემთა დაცვა
DATA PROTECTION
<http://www.coe.int/dataprotection>

დემოკრატიის საერთაშორისო ინსტიტუტი
INTERNATIONAL INSTITUTE FOR DEMOCRACY
<http://www.iidemocracy.coe.int>

ადგილობრივი და რეგიონული დემოკრატია
LOCAL AND REGIONAL DEMOCRACY
<http://www.coe.int/Local>

სოციალური ინტეგრაცია და ცხოვრების დონე
SOCIAL COHESION AND QUALITY OF LIFE
http://www.coe.int/T/E/Social_cohesion

საქმიანობა სოციალური ინტეგრაციის სფეროში
SOCIAL COHESION ACTIVITIES
http://www.coe.int/T/E/Social_cohesion

ევროპული თანამშრომლობა კულტურის სფეროში
EUROPEAN CULTURAL CO-OPERATION
<http://www.coe.int/CulturalCooperation>

კულტურა
CULTURE
<http://www.coe.int/Culture>

კულტურული და ბუნებრივი მემკვიდრეობა
CULTURAL AND NATURAL HERITAGE
http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/Heritage

ბანათლება
EDUCATION
<http://www.coe.int/Education>

უმაღლესი ბანათლება და კვლევა
HIGHER EDUCATION AND RESEARCH
<http://www.coe.int/dg4/highereducation>

თანამედროვე ენათა ევროპული ცენტრი (გრაცი)
EUROPEAN CENTRE FOR MODERN LANGUAGES (GRAZ)
<http://www.ecml.at>

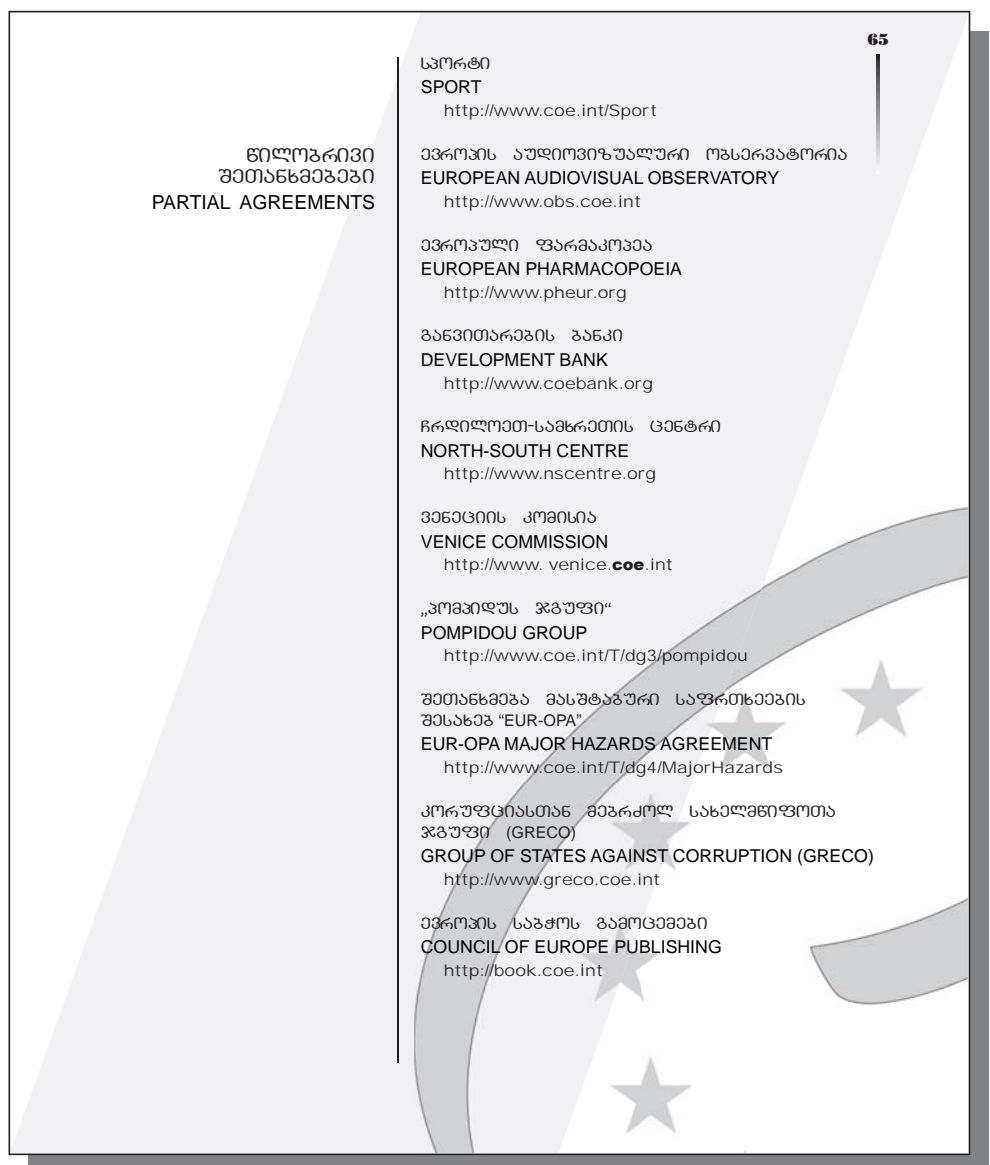
„ევრიმიჯი“
EURIMAGES
<http://www.coe.int/Eurimages>

გარემო და მდგრადი განვითარება
ENVIRONMENT AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT
http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/Environment

ახალგაზრდობა და სპორტი
YOUTH AND SPORT

ახალგაზრდობის ევროპული ცენტრი (ბუდაპეშტი)
EUROPEAN YOUTH CENTRE (BUDAPEST)
<http://www.eycb.coe.int>

64

წილგრივი შეთანხმებები
PARTIAL AGREEMENTS

სპორტი
SPORT
<http://www.coe.int/Sport>

ევროპის აუდიოვიზუალური მონიტორინგის ცენტრი
EUROPEAN AUDIOVISUAL OBSERVATORY
<http://www.obs.coe.int>

ევროპული ფარმაკოპეია
EUROPEAN PHARMACOPOEIA
<http://www.pheur.org>

განვითარების ბანკი
DEVELOPMENT BANK
<http://www.coebank.org>

ჩრდილოეთ-სამხრეთის ცენტრი
NORTH-SOUTH CENTRE
<http://www.nscentre.org>

ვენეციის კომისია
VENICE COMMISSION
<http://www.venice.coe.int>

„პომპიდუს ჯგუფი“
POMPIDOU GROUP
<http://www.coe.int/T/dg3/pompidou>

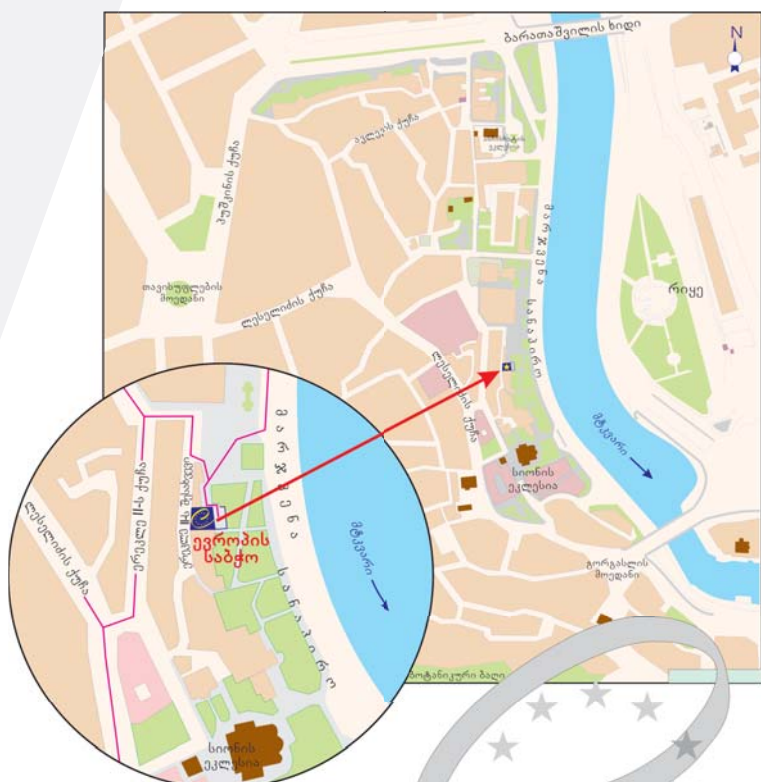
შეთანხმება მსხვერპლ საფრთხეების შესახებ „EUR-OPA“
EUR-OPA MAJOR HAZARDS AGREEMENT
<http://www.coe.int/T/dg4/MajorHazards>

კორუფციის წინააღმდეგ სახელმწიფოთა ჯგუფი (GRECO)
GROUP OF STATES AGAINST CORRUPTION (GRECO)
<http://www.greco.coe.int>

ევროპის საბჭოს გამომცემი
COUNCIL OF EUROPE PUBLISHING
<http://book.coe.int>

65

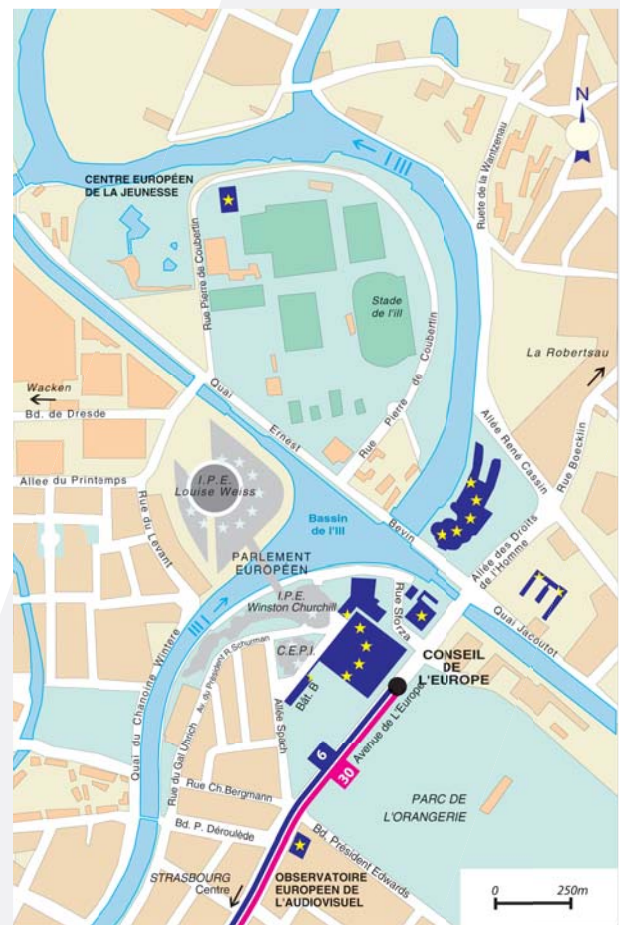
ევროპის საბჭოს ოფისი საქართველოში
COUNCIL OF EUROPE OFFICE IN GEORGIA

ერეკლე II-ის შესახვევი №7, თბილისი 0105
 7 Erekle II line, 0105, Tbilisi, Georgia
 tel: (+995 32) 988977, 989560; fax: (995 32) 989657;
 e-mail: information.office@coe.ge web: www.coe.ge

როგორ მივიღეთ ევროპის საბჭოში

Access to the Council of Europe

Albania / ალბანეთი	(13.07.1995)
Andorra / ანდორა	(10.10.1994)
Armenia / სომხეთი	(25.1.2001)
Austria / ავსტრია	(16.04.1956)
Azerbaijan / აზერბაიჯანი	(25.1.2001)
Belgium / ბელგია	(5.5.1949)
Bosnia and Herzegovina / ბოსნია და ჰერცეგოვინა	(24.4.2002)
Bulgaria / ბულგარეთი	(7.5.1992)
Croatia / ხორვატია	(6.11.1996)
Cyprus / კვიპროსი	(24.5.1961)
Czech Republic / ჩეხეთის რესპუბლიკა	(30.6.1993)
Denmark / დანია	(5.5.1949)
Estonia / ესტონეთი	(14.5.1993)
Finland / ფინეთი	(5.5.1989)
France / საფრანგეთი	(5.5.1949)
Georgia / საქართველო	(27.4.1999)
Germany / გერმანია	(13.7.1950)
Greece / საბერძნეთი	(9.8.1949)
Hungary / უნგრეთი	(6.11.1990)
Iceland / ისლანდია	(9.3.1950)
Ireland / ირლანდია	(5.5.1949)
Italy / იტალია	(5.5.1949)
Latvia / ლატვია	(10.2.1995)
Liechtenstein / ლიხტენშტეინი	(23.11.1978)
Lithuania / ლიტვა	(14.5.1993)
Luxembourg / ლუქსემბურგი	(5.5.1949)
Malta / მალტა	(29.4.1965)
Moldova / მოლდოვა	(13.7.1995)
Monaco / მონაკო	(5.10.2004)
Netherlands / ნიდერლანდები	(5.5.1949)
Norway / ნორვეგია	(5.5.1949)
Poland / პოლონეთი	(29.11.1991)
Portugal / პორტუგალია	(22.9.1976)
Romania / რუმინეთი	(7.10.1993)
Russian Federation / რუსეთის ფედერაცია	(28.2.1996)
San Marino / სან მარინო	(16.11.1988)
Serbia and Montenegro / სერბია და მონტენეგრო	(03.04.03)
Slovakia / სლოვაკეთი	(30.6.1993)
Slovenia / სლოვენია	(14.5.1993)
Spain / ესპანეთი	(24.11.1977)
Sweden / შვედეთი	(5.5.1949)
Switzerland / შვეიცარია	(6.5.1963)
the "former Yugoslav Republic of Macedonia" / ყოფილი იუგოსლავიის რესპუბლიკა მაკედონია	(9.11.1995)
Turkey / თურქეთი	(13.4.1950)
Ukraine / უკრაინა	(9.11.1995)
United Kingdom / გაერთიანებული სამეფო	(5.5.1949)

ევროპის საბჭოს წევრი ქვეყნები

მინისტრთა კომიტეტში დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ქვეყნები

The Observers to the Committee of Ministers

- კანადა / Canada (29.05.1996)
- წმინდა საყდარი / Holy See (7.03.1970)
- იაპონია / Japan (20.11.1996)
- მექსიკა / Mexico (1.12.1999)
- აშშ / United States of America (10.01.1996)

საპარლამენტო ასამბლეაში დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ქვეყნები

The Observers to the Parliamentary Assembly

- კანადა / Canada (28.05.1997)
- ისრაელი / Israel (2.12.1957)
- მექსიკა / Mexico (4.11.1999)